

ŽIVÉ SLOVO

2/2002, ročník XXXIV

Téma:

Boží vedení a lidské rozhodování

ÚVODNÍK

NOVÉ DIMENZE ŽIVOTA

Milí čtenáři, jistě budete souhlasit, že lidský život není určen jen jeho genetickou informaci. Je spíše výsledníkem působení velkého množství podnětů, setkání i násilných zásahů. Život je jako mohutná loď, jejíž směr se může každým okamžikem změnit v závislosti na jemné střelce kompasu. Ta se může z různých důvodů vychýlit a historie námořních plaveb by o tom mohla dlouze vyprávět. Ještě delší by však bylo vyprávění o lidských osudech, které v jednom krátkém okamžiku nabraly zcela nový směr, protože se setkaly s přitažlivou silou Nejmocnějšího.

Boží vedení a lidské rozhodování, to jsou dvě různé veličiny, které se mohou, ale nemusí protinat. Dějiny spásy jsou plné Božích výzev, dobré mílených rad i smrtelně vážných varování, a přesto na ně člověk nedbal. Koli krát jsme něco podobného prožili my sami, když k nám Bůh promluvil a my jsme nezareagovali na jeho jemný doteck, ale až na silný náraz nebo vůbec ne. Takové konce jsou obyčejně ochuceny tragikou beznaděje. Existuje však i druhá možnost, a sice ta, že ony dvě veličiny, Boží vedení a lidské rozhodování, se protíou. Tam, kde se Boží úsilí setká s lidskou snahou naslouchat a poslouchat, tam se otevírá úplně nový rozdíl života, dimenze plná naděje i zvláštního napětí. Z čeho pramení to napětí?

Především z toho, že se člověk vydává úplně novou cestou, kterou nezná a na které mu už nestací jen vlastní orientační schopnosti. Potřebuje být bdělý, aby mohl sledovat jemnou střelu vnitřního hlasu, moudrý, aby mu správně porozuměl, ale i odvážný, aby se nebal změnit směr, když jej k tomu Bůh vyzve. Vzpomínám si, jak jsem byl šťastný, když jsme po dlouhém hledání a modlitbách dostali byt. Bylo to v Jablunkově. Do Těšína jsme jej nemohli vyměnit. Blížil se den stěhování, a tak jsme to v neděli oznámili rodičům. Zdálo se,

že je rozhodnuto. V pondělí bylo vše jinak. Spolupracovnice mi dala tip na výměnu. My jsme byt vyměnili a když už jsme se smířili s novým prostředím, přišla další nabídka. Za pár týdnů bylo vše jinak. Nejen, že jsme bydlieli v Těšíně, ale navíc ve sborovém domě, kde už Pán Bůh dlouho hledal náhradu za Krámkovou. Jeho hledání se však do té doby nepročalo s lidským čtením. A loďka života pluje dál ve stále nových vodách.

Další důvod, proč je život pod Božím vedením spojen s napětím, je ten, že za vztah Bůh-člověk jsme odpovědní my sami, a ne naši blízcí. Když jsme dostali pozvání ke studiu na Biblické škole, byli jsme právě hotovi s přestavbou správcovského bytu a jídelny ve sborovém domě a čekali jsme druhé dítě. Zaměstnání, služba ve sboru, rodina – dost důvodů odmítout. Kdo by nás také nahradil, ne? Hned jsem tu možnost studia nabídl několika dalším lidem. Ti odmítli. Když jsem se však za to modlil, cítil jsem, že je to výzva, která platí mně osobně. Již několik let mi Bůh kladl na srdce otázku vzdělávání v KFS – nebyla to odpověď? Je-li to Boží cesta, pak se jistě najde nový správce i vedoucí mládeže, pak je i celá naše budoucnost v Jeho ruce. Proč se tedy bát? A skutečně, jedna překážka za druhou šla z cesty. To nejtěžší však, co Bůh potřebuje měnit a co je zdrojem mnohemého napětí, je lidské nevěřící srdce. A to nás samotných, ale i lidí kolem nás. Jít proti tlaku nepochopení lidí kolem je asi ten nejtěžší rozdíl lidského života pod Božím vedením. Pán Ježíš nás v tom předešel a ukázal, že je možné takto žít.

Nechci však mluvit jen o záporných stránkách života pod Božím vedením. Bůh není jen náročným vůdcem, On je především milosrdným Dárcem, který umí odezírat z ustrašeného zraku svých dětí. Mnohokrát jsem se přesvědčil o tom, že Bůh zná naše potřeby lépe než my sami. Ve své lásku je vynálezavý a velkorýsý. Za to si zaslouží náš obdiv i naše tiché spočinutí, kterému se člověk ke své vlastní škodě někdy bráni. Přitom je to ten nejkrásnější rozdíl života pod Božím vedením. Čerpejme z něho silu, moudrosti i odvahu a Bůh nám pozechná.

Váš Jarek Andrýsek

ÚVAHY

EVANJELIUM – ZVEST O POKOJI

Po celou dobu takzvané *totality* zneli, no aj v dnešných dňoch stále znejú výzvy k zachovaniu pokoja a mieru. Tie-to hodnoty viditeľne chýbajú v ľudskom pokolení. **Chýba pokoja** v srdciach jednotlivcov, v rodinách, národoch i medzi národmi. Nemusíme ani sledovať búrlivé nepokoje na Blízkom a Strednom východe, stačí sa pozrieť na vyšie či nižšie poschodie našho paneláka, na zachmurénu tvár spolužiaka alebo kolegu v práci, na ľudí v dopravných prostriedkoch, na ulici či na kultúrnych a športových podujatiach – a musíme povedať: „Nie, tito ľudia nemajú pokoj, nevedia, čo to je.“

Už prorok Izaiáš dal Pánovi Ježíšovi ako jedno z mien či titulov **Knieža pokoja**. Takéto knieža chýbalo Izraelu po dve tisícočia a chýba mu dodnes. Chýba i celému svetu. Ved' v Biblii je napísané: *Nemajú pokoj bez božnosti*. Kým je človek pre Boha mŕtvy vo vinách a hriechoch, nemá, ani nemôže mať v srdci pokoj. Ľudia ho chcú dosiahnuť všeliako, i alkoholom a drogami, ale to nemá žiadny trvalý účinok. Skôr naopak. Čo sa s tým dá robiť? Nuž, iba vyznať pod golgotským krížom: „Pane Ježíšu, bez teba nemám v srdci pokoj, som nešťastný a biedný. Verím, že si aj za mňa zomrel. Prosím, daj mi svoj pokoj.“ Mnohí sme tak ubrolí a dnes vieme, čo je to mať v srdci pokoju, ktorý svet nepozná.

To najhlavnejšie je mať **pokoj s Bohom**. Ten možno dosiahnut' iba obrátením sa k Nemu skrze Pána Ježíša Krista. V Biblii čítame, že *On je zmierením za naše hriechy*, že *zboril priečradný mór medzi svätým Bohom a hriechami* skrze svoju nevinnú, preliahnuť krv. Nemôžeme mať pokoj v srdciach, kym nedosiahneme v úprimnom pokáni práve tento pokoj s Bohom. Ľudia však často vratia: „Ved' ja sa na Pána Boha nehnevám, prečo by som sa teda mal s ním zmierit?“ Nuž pravda je taká, že Pán Boh sa na hriechnika hnevá,

pretože je svätý a spravodlivý. Prestane sa však hnevať a „udobri“ sa s ním v momente, keď v dôvere odovzdá svoj život nevinnému Božiemu Baránkovi, Pánovi Ježíšovi. Obrátenie sa k Nemu, to je **začiatok cesty pokoja**.

Keď sa človek odovzdá Pánovi Ježíšovi, On ho vedie po ceste pokoja. Ved' *On je nás pokoj*. On je tvorca a udržovateľ pokoja i v najbúrlivejších situáciách života. On je tým jediným a jedinečným zdrojom pokoja. On je tým naozajstným Kniežaťom pokoja. Z Biblie poznáme, čo sa dialo s Jeho učením po nečakanej smrti ich Učiteľa. Zo strachu pred Židmi, ktorí vydali na smrť ich Pána, boli skryti na utajenom mieste v dome. On prišiel k nim aj cez zamknuté dvere a pozdravil ich tým dnes vzácnym pozdravom: *Pokoj vám!* S týmto pozdravom prichádza i dnes k nám a prináša nám **Boží pokoj**. Ním sa nám prihovára v našich často bezvýchodiskových situáciách. Znova a znova sa ako balzam vlievajú do sfôr Jeho slová pokoja.

Napokon človek, ktorý sa zmieri s Bohom skrze Jeho Syna Ježíša Krista, začína svoju **cestu pokoja i smerom k svojim bližnym**. V prvom rade vo svojej rodine: vo vztahu k manželskému partnerovi, deťom, ale i k ďalším pribuzným. Znovuzrodený kresťan je **pôsobiteľ pokoja** v škole či v zamestnaní. Povedané obrazne, neprileva už olej do ohňa sváru, ale prichádza so slovami aj činnimi pokoja. Nie je to vôbec ľahké, lebo sme iba ľudia. No kresťania nemajú žiadnu inú voľbu., iba nasledovať svojho Pána, Knieža pokoja. Keby si to všetci, čo vyznávali, že sú kresťania, boli uvedomili, neboli by v minulosti križiacke výpravy ani vojny, neboli by konflikty ani sváry. Asi ľažko si vieme čosi také čo i len predstaviť. Ale raz príde na zem doba úplného miera, keď z najvyššieho trónu bude nad ňou vládnut' Kráľ pokoja, náš Pán Ježíš Kristus.

Evanjelium je radostná zvest o pokoji. Ale iba pre tých, čo do sfôr prijímať Knieža pokoja, Darcu tejto vzácnnej hodnoty. Kým nebudeme všetci pod Jeho vládou, nebude pravý pokoj. Pre tých čo nemajú pokoju, je ešte dnes čas nastúpiť na cestu pokoja.

ja. A pre tých, čo po nej už kráčajú, je čas pozývať hriechíkov k Bohu. Aj tak, ako to zvučí v slovách známej kresťanskej piesne : „Zmierite sa s Bohom dnes pre obeť Kristovu, nájdete cestu k domovu!“

Kiež by nám radostná výzva k pokoju – jeho prijatiu a šíreniu – bola blízka i dnes. Vedľa podľa Božieho slova v Biblia **Budúcnosť má človek pokoja.**

Ján Kučera

CUKRÁRNA

Kdesi jsem četl, že dôležitým prvkem pro manželský život je mít vyhľadnutou cukrárnu, do které více méně spolu pravidelně chodí. Proč? Aby zde mohli alespoň na chvíli přijít na jiné myšlenky, uvolnit se, změnit rytmus zaběhnutého všedního života, ale samozřejmě taky prakticky prožít požehnání z *daru chutě*, který nám byl dán... Tato myšlenka se samozřejmě mní i manželce libila, a tak ji čas od času zrealizujeme. Velice ji proto doporučujeme všem manželům, kteří ještě nemají „svou“ cukrárnu... Věřte, určitě to stojí za to!

V těchto skvělých podnicích se odehrává něco, co rád připodobňuji k člověku, který se ptá Boha třeba na to, jaká je jeho vůle. A protože o hledání Boží vůle bude převážně pojednávat toto číslo Živého Slova, rád bych o cukrárně mluvil hned na začátku. Ve chvíli, kdy stojíme před výkladní skříní plné dobrat, začíná se v nás odehrávat zajímavý děj. **My se totiž rozhodujeme, co si dáme.** Někdo si ukáže na laskonku, oříškový košíček a coca-cola. Druhý si dá jen chlebiček, nebo dobré kafe. Třetí to „rozjede“ jak se patří: dá si zákusky, chlebičky, džus a vše „doklepně“ velikým pohárem zmrzliny, samozřejmě s pořádnou čokoládovou polevou a oříšky. Předpokládejme, že zde neřešíme problém finanční (jestli na to máme...). My zde řešíme něco jiného. Totiž: **co to s námi udělá?** Jestli nám z toho nebude špatně, zda zbytečně nepodporíme antidiabetickou proceduru, nebo naopak, jestli si „lehce“ pochutnáme a nic nám z toho nebude, protože se moudře rozhodneme.

Kdo nese odpovědnost za naše rozhodnutí? Je to Bůh nebo my? Díváme-li se na Jeho nabídku spásy, pak můžeme směle říct, že nás pozývá do jakési pomyslné „cukrárny“. Ukázal nám to nejlepší z duchovního života, své myšlení v Kristu. Odhalil své principy jednání, mnohé naprostě jasně nechal zapsat do svého Slova (Bible). Co je potom na nás? Rozhodnout se na základě toho, co nám Pán o sobě samém zjevil a nechat se ovlivnit. Co ale ve chvíli, kdy není v Písmu žádná konkrétní instrukce pro mou situaci? To se nám v dnešním moderním světě může stát často. Co potom? **Tak tady bych asi použil náš příklad při výběru, co bych si dal dobrého – čili otázky svobodného rozhodnutí, a zda mi bude, nebo nebude dobré – otázky vlastní odpovědnosti.**

Ale nepředvídejme, budeme o tom ještě mluvit... Každopádně platí, že Bůh není programátor a my jen mrtvý ovladatelny program počítače. Člověk není loutka, která by neměla prostor pro tvorivé originální myšlení a jednání. Jsme stvořené bytosti k obrazu toho, který vymýší, tvorí, koná hezké a užitečné věci, má smysl pro detail apod. Je ale důležité být s Ním ve spojení – být v jeho cukrárně. Pak už je **rozhodnutí, ale i odpovědnost na nás.** Podobně to prožíval první člověk – Adam, když byl ještě v Ráji. Byl v kontaktu s Bohem, od kterého dostal konkrétní úkol a bylo na něm, jak si s tím poradí. Ptáte se s čím? Přece, jak pečovat o celou zahradu, jaká jména vymyslet pro jednotlivá zvířata, čemu věnovat jednotlivé úseky času jednoho dne apod.

Kéž bychom my křesťané počítali s Bohem a přitom měli stále touhu tvořit a nést odpovědnost za vše, co bylo k Boží chvále a cti! Určitě bychom byli světu větším svědectví, že **Kristova Církev není sekta**, kde všichni jednají a mluví úplně stejně. Lidé by viděli svobodu, která nás obohacuje a zmocňuje k jedinečným projevům, které vypovídají o tom, že Bůh má člověka rád. Ze jeho lásky nikoho neznásilňuje, ba naopak. Pomáhá mu rozvíjet jeho nenapodobitelný charakter, který byl každému z nás z lásky darován. Nepoužívaly bychom strojově naučené uměle působící meto-

dy evangelizace, protože Kristus v každém z nás (a skrze každého z nás) by se dotýkal těch, s nimiž přicházíme do styku. Oni sami by se ptali, co tě činí tak svobodným a naplněným.

Odpovídali bychom: „Je to Bůh, který je živý a neohraničitelný. On bydlí skrze svého Ducha v nás. Koná tam své dílo. Dílo, které je vyšší, než by byly naše představy a výmysly bez jeho inspirace. Dílo, které však nejede mimo naši inteligenci, vůli a cit – mimo celého člověka, ale právě **naopak! Takový je náš Bůh.**“

Jiří Kantor

INFORMÁCIE

410 ROKOV OD NARODENIA Jána Amosa Komenského

28. marca 2002 uplynulo 410 rokov od narodenia vzácného Božieho muža, posledného biskupa starej českej Jednoty bratskej a 'učiteľa národov', Jána Amosa Komenského.

Jeho odkaz je nadčasový. Bol to kresťanský teolog, filozof, pedagog i literát, ktorý je dodnes neprekonalný. Poznala ho vlast' i cudzina, do ktorej bol po belohorskej porážke českých evanjelikov vyhnany. Práve v nejdosiahol najväčšie uznanie, či to bolo v Holandsku, kde najviac býval i dožil svoj život, či vo Švédsku a maďarskom Šárošpataku, kde reformoval školstvo. Plne o ňom platili slová Pána Ježiša, že prorok nemá cti vo svojej domovine. Hlásal vieru, lásku a nádej, upretú k Pánovi Ježišovi Kristovi, žil v týchto základných kresťanských cnotiach a v horúcej túžbe očakával druhý príchod Pána Ježiša Krista a Jeho kráľovstva. Nadovšetko mu bol vzácný preklad Knihy kníh –

Biblia kralická. Výpočet jeho latinských a českých spisov by bol dlhý. V širokej českej i slovenskej kresťanskej pospolitosti je z nich dodnes najznámejší „Labyrint sveta a ráj srdce“.

Kiež by nám odkaz brata Jána Ámosa svietil v labyrinte sveta a znel v raji srdca aj ním tak jasne a mocne zvestovaným evanjeljom pokoja a radosti pri našom nasledovaní Božieho Baránka, Krista, kamkoľvek by nás On viedol.

Ján Kučera

ULRICH PARZANY V BRATISLAVE

Od stredy do nedele 3.-7. aprila 2002 kázal vo veľkom evanjelickom chráme na Panenskej ulici v Bratislave známy nemecký evanjelický kazateľ a evanjelista, Ulrich Parzany.

Témou kázania po štyri večery boli: „Nemusíš byť sám“, „Nemusíš byť sklamaný“, „Nemusíš žiť bez lásky“, „Nemusíš sa báť budúcnosti“. To všetko nemusíš, ak odovzdáš svoj život Záchrancovi, Pánovi Ježišovi Kristovi. Mnohí tak urobili a celkom určite nebudú sklamani.

Ešte raz naznievalo čisté slovo evanjelia, radostného posolstva o Božej láske k ľuďom a o dokonalej záchrane v obeti Božieho Syna, Ježiša Krista.

Modlime sa za tých, čo počúvali toto slovo a rozhodli sa obrátiť k Bohu celým srdcom.

Ján Kučera

TŘICET LET KŘS V HAVÍŘOVĚ

„V Něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrámu, posvěcený v Pánu, v Něm jste i vy společně budování v duchovní příbytku Boží.“ Ef 2,21

Začátkem kvetna roku 1972 bylo nedlhinom shromáždením zahájeno obecenstvím a scházení věřících ve sborovém

domě Křesťanského sboru v Havířově na ulici E. Krásnohorské. V době, kdy vznikalo město Havířov, probíhala v okolních obcích „domácí“ shromáždění. V Životicích to bylo

u Walachů, resp. Swiderů, v Horní Suché u Siwků, v Šenově u Nováků, v Těrlicku u Suchánků a Balandových, dále pak v okolních městech jako Orlová, Karviná a na dalších místech. Koncem 60. let se několik starších bratří z Ostravy i z jiných sborů zabývalo myšlenkou založit sbor také v nově vzniklém Havířově.

Několik rodin se začalo scházet nejprve v pronajatých místnostech společenských nebo výrobních organizací (PZKO, krejčovské dílny – Terasa aj.). Počátkem 70. let se starší bratří počali zabývat myšlenkou zakoupení sborového domu. Zástupci státní správy minulého režimu však pro tento záměr mnoho pochopení neměli. Iniciativa bratří: Krmáška, Kapce, Ďurovce aj. nakonec vyústila v pronájem a posléze v zakoupení staršího rodinného domku na ul. E. Krásnohorské.

V neděli 5. května 2002 jsme si na tyto události i na celou tu dobu třiceti let, která jsme společně z Boží milosti prožili, zavzpomínali. Na to, jak nás Pán vedl a žehnal nám právě v tomto sborovém domě.

V úvodním slově vzpomínkového shromáždění vyzdvíhl br. B. Mikeš skutečnost, že tak výtečné podmínky ke scházení a sborovému životu máme jen z Boží milosti. Br. J. Krmášek, který více než 10 let dojízdí do Havířova z Ostravy nás uvedl do atmosféry „úředních“ jednání s orgány socialistické státní správy. A na závěr připomněl bratr P. Ďurovec některé technické aspekty rekonstrukce a přestavby objektu.

Sborový dům však neslouží jen k pravidelným shromážděním. Je také místem scházení dětí, dorostu a mládeže a dalších mimořádných setkání. V současnosti probíhají tzv. „páteční večery“ pro pozvané hosty a přátele k uvažování nad aktuálními tématy. Součástí těchto setkání je přednáška, ale i beseda a pohostění. K šíření evangelia výrazně přispívají bratři a sestry působící v naší prodejně křesťanské literatury „VIA LUCIS“. Ve sborovém domě má také stálé sídlo „pracoviště“ Emauských korespondenčních kurzů, jehož práce a činnost je rozšířena do dalekého okolí.

Cínnost sboru se rozšířila, a tak všichni přítomní jednomyslně vyjadřovali vděčnost za všechnu projevenou lásku a péči během doby trvání sboru. Mnozí vyjádřili v tichých i hlásitých modlitbách naději na další Boží přítomnost a pomoc v příštích dnech i letech až do okamžiku, než si Pán pro svou Církev a nevěstu příjde.

Milan Taška

TÉMATICKÉ ČLÁNKY

BOŽÍ VEDENÍ A LIDSKE ROZHODOVÁNÍ – JAK JE PROZIT?

Mám před Pánem úplně jasno v tom, že se máme vzít“, řekl mladý muž dívce svého srdce. Kupodivu s ním ta mladá žena jeho názor nesdílela. Nebyla jí dána láska k tomuto muži, která by ji opravňovala založit toto manželství. Mladý křesťan byl

bezradný, vždyť se přece za to tolik modlil. Vyvodil z toho tento závěr: „Dotyčná neposlušně vzdoruje Boží vůli!“ Vzdorovala však skutečně?

„Cítíme, že nás Pán vede, abychom odešli jako misionáři do oné země“, řekl jeden mladý manželský pár. U lidí, zodpovědných za daný misijní projekt, vyvolalo toto přesvědčení víry velký dojem. Po poměrně krátké době se však oba vrátili zklamani domů do své vlasti. Těžké podnebí, výdujprůtomná špína a zcela rozdílná kultura oné země jim připadal nesnesitelné. Ne, zdá se že to pro ně přece jen nebyla ta správná cesta.

Těžké otázky

Obě životní zkušenosti, které nejsou vymyšlené, ukazují, jak je těžké sklonit naši lidskou vůli a Boží vedení:

- Jak můžeme vůbec poznat Boží vůli pro svou konkrétní situaci?
- Nemícháme do toho bytostná přání našeho srdce, která se nevědomky snažíme podsunout jako Boží vedení?
- Neprohřešujeme se snad, když rozhodnutí počatá naší vlastní vůlí vydáváme za Boží vedení, i když se tak děje z upřímného přesvědčení? Nedochází zde ke zneužívání Božího jména?
- Nejednáme snad proto většinou podle našeho vlastního úsudku, podle zdravého „selského“ uvážení, bez toho, abychom se ptali na Boží vůli?

To jsou otázky o otázkách, které rádi potlačujeme, protože na ně hned tak nenacházíme odpověď. Ale můžeme na ně vůbec odpovědět? Bohu bud dík – a to není fráze, která bere Boží jméno nadarmo – že to nejdůležitější rozhodnutí našeho života již dávno padlo, protože Bůh nás „*vyvolil již před stvořením světa*“, a „*ze svého svobodného rozhodnutí nás předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista*“ (Ef 1,4n). V tomto případě se skutečně jedná o dokonalé vedení Boží. Nemohli jsme mu při tomto využití nutit svá přání jednoduše proto, že jsme „*před stvořením světa*“ jednoduše neexisto-

vali. Tady již před věky rozhodoval všeomouhucí Bůh zcela suverénně ve své lásce. On nás lidi, kteří se od něj měli jednou odvrátit a stát se jeho nepřátele,

- předem určil k synovství, tzn. abychom se stali jeho dětmi,
- „skrze Ježíše Krista“, tzn. skrze oběť jeho Syna na kříži.

Boží jednání na nás není v žádném případě závislé, jak to Bible mnohokrát zdůrazňuje, neboť Bůh nás povolal „ne snad proto, že jsme my něco vykonali, nýbrž proto, že on tak svobodně rozhodl“ (2Tm 1,9). Tak jako Bůh vyvolil člověka uvnitř stvoření pro to nejvyšší postavení „jen maličko jej omezil, že není roven andělům“ a svěřil mu „vládu nad dílem svých rukou“ (Ž 8,6n), tak jej také vyvolil k věčné záchrane.

A přece se zde okamžitě vypořádávají otázky: „Jistě, Bůh vyvolil, ale koho z nás?“ „Vyvolený“ – to zní jako výběr z několika šťastných, zatímco většina nešťastných vyvolena nebyla. Tak je tomu v životě přece pořád, stovky lidí se ucházejí o místo, ale jen několik jedinců bude vybráno, a mnozí zklamání budou odmítnuti. Odkud se tedy doví, zda se Bůh rozhodl právě pro mne?

Vyvolen dvojím způsobem?

Otzáka – vzniklá nedorozuměním –, která mnohé křesťanské myslitele zajímá již 2000 let stále znovu. K nedorozumění dochází tehdy, když se na Boží milostivou volbu začneme dívat jako na náš lidský výběr. Když my vybíráme, pak se většinou rozhodujeme jednostranně pro něco na jedné straně a proti něčemu na straně druhé, i když útrapy s rozhodováním jsou také často velké. Z toho důvodu učili učitelé církve, Augustinem (354-430) počínaje, tzv. „dvojí předurčení“ (predestinaci), a reformátor Kalvin (1509-1564) je v tom následoval.

Toto učení říká, že Bůh vybral, předem určil:

- jedny k omilostnění, ke spásě,
- druhé k záhubě, k zatracení.

To, na které straně člověk stojí, můžeme vypozorovat z jeho osobního vývoje.

Středověcí a také pozdější katoličtí cirkevní učitelé, jakož i evangeličtí teologové Martinem Lutherem počínaje a Karlem Barthem konče, proti tomu důrazně vystupovali. Neboť podle Bible existuje jen jedno jednoduché předurčení. Podle Jeho vlastního slova totiž Bůh „chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu“ (1Tm 2,4; Tit 2,11), výběr milosti v Ježíši Kristu se vztahuje na všechny lidi. Bible nezná vysvobození k zatracení.

Boží milost a lidská vůle

Bůh vybavil člověka, kterého stvořil ke svému obrazu, svobodnou vůlí. Člověk se může svévolně odcizovat Božímu milostivému vysvobození, může předurčení skrze Ježíše Krista ignorovat do té míry, jak dalece může odmítat ukřížovaného Spasitele. „Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeneho Syna Božího“ (J 3,18). Zde můžeme vidět, že k vysvobození k zatracení dochází skrze samého člověka.

Samozřejmě, Bůh ve svém předzvědění zná rozhodnutí každého člověka, ale Boží předzvědění nemá

- zaprvé s předurčením všech lidí nic spořečného, a
- zadruhé nepřesahuje ani časem a prostorem spojenou všudypřítomnost Boží, ani naši schopnost vnímání.

Člověku věřícímu v Ježíše Krista odpovídá Bůh darem znovuzrození (Tit 3,5), což je obrazný pojem, který jasně ukazuje, že tím jednajícím není v tomto případě člověk, ale Bůh. Člověk je znovuzrozen. Luther to trefně vyjádřil, když řekl, že člověk je jen schopen se milosti nechat obdarovat. Přijetí daru nemůže být žádnou zásluhou. A celý lidský akt vůle spočívá pouze v přijetí vysvobození.

Zcela jistě je to nejdůležitější rozhodnutí našeho života vůbec a zároveň rozhodnutí, které v žádném případě není spojeno s otázkami z úvodu článku, neboť Bible je plná pokynů, které ukazují, že Bůh očekává přijetí svého milostivého daru vysvobození od každého člověka (Sk 17,30).

Vedení skrze Ducha Božího

Věřícemu a znovuzrozenému člověku však nyní vyvstane otázka, jak se má v daných situacích svého života chovat? Má a chce dbát na vedení skrze Ducha svatého, ale jak takové vedení může prožít? Kdyby to jen bylo tak zdánlivě bezproblémové, jak to např. jedenou prožil apoštol Pavel na své druhé misijní cestě. Chtěl se se svými průvodci vydat na jih, ale Duch svatý mu v tom zabránil, pak se rozhodl jít na sever, „ale Duch Ježíšům jí to nedovolil“ (Sk 16,6n). Protože Pavel přišel od východu, zbyvala mu jen cesta na západ a bylo to správné rozhodnutí. Tako se evangelium skrze Boží vedení dostalo do Evropy.

Možná si teď někdo řekne: „Kdyby tak Duch svatý mluvil i se mnou! Pak by to s mými rozhodnutími bylo mnohem jednodušší!“ Jistě, Duch svatý takto jedná i dnes. Nakonec nám to náš Pán slíbil, že nás Duch svatý „naučí všem“ (J 14,26) a „uveďe nás do veškeré pravdy“ (J 16,13). V každém případě bychom my sami měli nejprve potlačit svá vlastní přání, protože hlas Ježíšova Ducha je jemný, jak to také platilo i o Synu člověka zde na zemi: „Nebude se přít ani rozkřikovat, na ulicích nikdo neuslyší jeho hlas“ (Mt 12,19). Když my sami jsme všeobecní, když nasloucháme hlučnému křiku ducha doby a činíme ukvapená soběstředná rozhodnutí, pak nedáváme Duchu Božímu téměř žádnou šanci, zasáhnout rozhodujícím způsobem do našeho života. Proto nám také Bůh dal do ruky důležitý prostředek, aby nás mohl svým Duchem vést.

Jak mohu prožít Boží vedení?

Skrze Boží slovo

Bible je nejdůležitějším prostředkem, skrze který k nám Bůh promlouvá. Bez ní bychom se o Bohu nemohli nic dovědět, neboť sami ze sebe nemáme nic. Naše poznání o celém našem vztahu s Bohem, např. o vysvobození z milosti, se dovidáme jen z Božího slova, skrze které k nám Bůh přímo promlouvá. Jistě, nemluví zcela konkrétně do každé situace (volba zaměstnání, bydliště, partnera), ale mnohé se vyjasňuje již ze všeobecných

Božích výroků. Takto např. Bible zjevuje, že vysvobození z milosti je vždy spojeno s určením cíle:

- „...již před stvořením světa vyvolil, aby-chom byli svati a bez poskvrny před jeho tváří“ (Ef 1,4).
- „...jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému a očekávali z nebe jeho Syna“ (1Te 1,9n).

Tím je o Boží vůli pro můj život stanoveno tolik, že jeho základní směr je jasně určen. Budu se snažit přivést každé rozhodnutí do souladu s Božími cíli. Samozřejmě, že i při poslušném postoji se budeme potýkat s těžkými rozhodnutími. Hodnotnou pomocí je přitom

Modlitba

„Svěř Hospodinu své počinání a tvé plány budou zajištěny“, si můžeme číst v Knize Přísloví (16,3). Přitom je důležité, abychom Bohu nevnucovali své vlastní představy. Takovým způsobem bychom totiž z Pána Boha dělali jen „pošťáka svých vlastních přání“, jak se pohrdlivě o modlitbě některých křesťanů vyjádřil jeden filosof. „Svěř Hospodinu své počinání“ znamená, že se máme nejprve oprostit od svého pohledu na věc a vše přenechat Bohu. Pak teprve prozijeme, že naše myšlenky budou vedeny určitým směrem, i když často ne tím, který bychom volili sami, protože se zdá být nepohodlný. Dobrou pomocí nám přitom může být

Pastýřský rozhovor

Starší křesťan získal ze svých zkušeností výry moudrost, která mu napovídá, jakých chyb se vyvarovat, když chce být člověk poslušný Boží vůli. Může v konkrétní situaci s přihlédnutím k Písmu a s modlitbou dát radu, která je velmi cenná. Důležité však je, abychom uměli

Čekat

Často se naše netrpělivost stane našim nepřítelem, který nám brání v tom, abychom učinili rozhodnutí podle Boží vůle. Abraham, Jákob, Saul a jiní jsou příkladem toho, že netr

pělivost a svévolu mohou člověku způsobit další utrpení. To nám může připadat v naší hektické době, která od nás často vyžaduje rychlá rozhodnutí, zvlášť těžké. Čekání na Boží zásah a vedení sebou vždy přináší požehnání. Někdy se může stát, že rozhodnutí padne předem odněkud zvenčí, ze strany, odkud bychom to ani neočekávali. I to však můžeme přijmout jako vedení Boží.

Vedení – žádný důvod k chlubení

Především bychom se nikdy neměli chlubit tím, že jsme byli vedeni Bohem a ukvapeně se na toto vedení odvolávat, jak jsme to viděli na úvodních příkladech. Právě tady se před křesťanem otevírá nebezpečí zneužití „jména Hospodina, svého Boha“ (třetí příkázání, Ex 20,7), když rozhodnutí své vůle vydává za Boží vedení.

Měli bychom si být vědomi sily vlastní vůle, jedně z nejmocnějších hnacích sil, že mnohé v našem životě bylo řízeno námi samotními a že Bůh musel narovnávat mnohé z toho, co jsme sami poníčili, protože On umí psát i na pokřivených linkách rovně.

Když zestárneme, pak snad budeme moci tu a tam rozpoznat místa, na nichž Bůh přezahoval výhybky svého vedení v našem životě, a budeme se pak vděčně a s pokorou společně s Jákobem modlit: „**Nejsem hoden veškerého tvého milosrdenství a vší tvé věrnosti, které jsi svému služebníku prokázal!**“ (Gen 32,11).

Gerhard Jordy,
přeložil Jarek Andryšek

BOŽIE VEDENIE A ĽUDSKÉ ROZHODOVANIE V PRÍBEHOCH BIBLIE

V niekoľkých pohľadoch – skôr iba malých úryvkoch z veľkých príbehov Biblie – chceme sa zahľadieť na Božie vedenie a rozhodovanie ľudí, ktorí poznali a uctievali pravého Boha, a vynimočne aj človeka, ktorý Ho nepoznal. Veríme, že napriek veľkej odlišnosti ich a našej doby môžeme sa poučiť z ich skúseností.

ABRAHÁM. Boh slávy sa ukázal Abramovi, keď žil vo svojej širšej rodine v chaldejskom Úre. Prikázal mu, aby vyšiel zo svojej zeme a pribuzenstva a išiel do zeme, ktorú mu ukáže. Abram poslúchol Boží príkaz, vyšiel z Úra a chaldejskej krajiny, došiel až do aramejského Chárana a býval tam (Sk 7,2-5). Potialto bol o chotný s ním ísť i jeho otec Térach a jeho širšia rodina – ďalej však nie. A tak i Abram z ohľadu na nich zostal v Chárane, až kým tam nezomrel jeho otec. Potom Hospodin prehovoril k nemu druhý raz a dal mu rovnaký príkaz ako v Úre a jas veľkým zaslúbením (Gn 12,1-3). Abram poslúchol a teraz už došiel až do zeme, do ktorej ho Hospodin chcel priviesť. Z jeho pribuzných okrem jeho ženy Sáraje už išiel s ním iba jeho synovec Lót s rodinou – ostatní zostali v Chárane. V Abramovom pribehu vidíme na jednej strane jeho poslušnosť Božiemu vedeniu, na druhej strane jeho polovičatosť, keď nedokázal vyjsť zo svojho pribuzenstva a zastal na polceste do zeme, kam ho Boh chcel priviesť. **Abramova viera a poslušnosť voči živému Bohu stala sa prameňom požehnania pre neho i jeho potomkov. Jeho nedôslednosť v spojení so zemsky zmyšľajúcim Lótom stala sa zdrojom ľažnosti pre neho a ešte omnoho viac pre jeho potomkov.**

IZÁK. Vzácne Božie vedenie v Izákovi živote vidieť v príbehu jeho ženenia (Gn 24). Izák úplne dôveroval Bohu, ktorý sa tak predívne dokázal k jeho rodičom pri jeho narodení, ale i v záchrane jeho samého, keď mal byť svojím otcom obetovaný (Gn 22). Preto celú záležitosť svojho ženenia v dôvere v Boha ponechal na svojho otca Abraháma. V tejto dôvere neboli sklamaný. Hospodin predívne viedol Abrahámovho služobníka Eliezera, a ten priviedol Izákovi Rebeku, ktorú miloval a spoločne s ňou očakával v dôvere dlho na Boha i v otázke ním zaslúbeného potomstva. **Ti, čo očakávajú na Boha a jeho vedenie v živote, nebudú zahanbení.**

JAKOB. V živote tohto druhorodeného z dvojčiat Izáka a Rebeky prejavuje sa výrazne napätie i konflikt medzi Božím vedením

a ľudským rozhodovaním. Hospodin povedal Rebeka už pred narodením bližencov, že väčší bude slúžiť menšiemu. Jakob to od svojej matky zaiste vedel, a tak mohol vo viere očakávať, ako to Pán Boh zariadi. Ale on, navedený svojou matkou, vzal rozhodovanie do svojich rúk. Oklamal svojho otca Izáka, vzbudil smrteľnú nenávist svojho prvorodeného brata Ezaua a pre záchrannu svojho života musel ujsť k svojmu strýkovi Lábanovi do Chárana. Ten ho oklamal a veľmi využíval 20 rokov. Až keď v modlitebnom zápase veľmi pokorne prosil o Božie požehnanie, ktoré patrilo prvorodenému, dosiahol ho. Potom sa mohol zmieriť so svojím bratom a v pokoji sa vrátiť do rodnej zeme ako dedič zaslúbenia, ktoré Boh dal Abrahámovi. **Dobré je zveriť svoju vec Bohu a očakávať na Jeho vedenie. Ti, čo ju berú do vlastných rúk, zažijú veľké sklamanie.**

MOJŽIŠ. Tento veľký Boží muž vo svojej mladosti v Egypte nečakal na Božie vedenie. Veľmi rýchlo sa sám rozhadol a zabil Egypťana, ktorý bil izraelského muža. Domnieval sa, že sa Izraeliti pripojia k nemu vo vzbude proti Egyptanom, a že ich Pán Boh tak vyslobodi z egyptského otroctva (Sk 7,25). Ale Božie vedenie bolo iné. Mojžiš musel ujsť z Egypta pre záchrannu svojho života. Ako pastier na púšti musel sa pripravovať v skrytosti 40 rokov na úlohu vodcu izraelského ľudu pri jeho vyslobodení z Egypta. A keď ho potom Hospodin posielal, aby splnil túto úlohu, bol už taký pokorný, že sa necitil na to schopný. A to bol pravý stav, v ktorom ho Hospodin mohol použiť a predívne sa dokázať skrze neho (Ex 2,11-25; 3,1-22). **Pán Boh chce dokázať svoju moc skrze ľudí, ktorí sú si vedomí svojej slabosti, keď len Jemu dôverujú.**

DÁVID. Tento muž podľa Božieho srdca rozhadol sa z lásky k Hospodinovi, že vystaví chrám Ježišu menu v Jeruzaleme. Aj prorok Nátan mu najprv schválil takéto vznešené rozhodnutie. Ale ešte v tú istú noc Hospodin zjavit Nátanovi, že Ježiš vôle a vedenie v tejto veci sú iné. Nie Dávid, ale jeho syn Šalamún vystaví Hospodinovi chrám. Dávid sa s vda-

kou podriadil tornuto Božiemu vedeniu. Dal Šalamúnovi model chrámu a s ním spojených stavieb, ktorý mu do podrobnosti vnukol Hos-podin. S veľkou ochotou i radosťou nazhromaždil na jeho stavbu veľa materiálu: zlata, striebra, drahých kameňov, medi, železa, dreva. (1Pa 17,1-15; 28,11-21; 29,1-5) A Hospodin obdaril Šalamúna múdrostou, v ktorej mohol zorganizovať a s veľkým množstvom pracovníkov uskutočniť stavbu tohto veľkolepého chrámu. V ňom potom boli Hospodinovi prinášané obete a v ňom bol denne oslavovaný. **Pán Boh si cení dobré úmysly ľudí, ktorí Ho milujú, ale keď je Ježiš vôle napriek nim iná, majú ju vďačne prijať a uskutočňovať.**

KÝROS. Božie vedenie sa prejavuje nie len v živote ľudí, ktorí pravého, živého Boha poznajú a uctievajú. Uskutočňuje sa i pri tých a cez tých, čo Ho nepoznajú a nechtia. Príkladom toho je veľký perzský kráľ Kýros. Nepoznal Hospodinu a napriek tomu si ho On vystrojil a použil ako nástroj na zničenie veľkej a mocnej babylonskej ríše. A urobil to v prvom rade pre svoj ľud, pre Judejcov, ktorí žili už 70 rokov v babylonskom zajati. Preto, aby sa všetci z nich, ktorí by chceli, mohli vrátiť do Judska a vystaviť znova chrám Hospodinovmu menu. Kýros sa podriadil Božiemu vedeniu, prijal ho ako príkaz 'Boha nebies' pre seba a bez vŕhania a odkladu ho splnil (Iz 47,28; 48,1-8; Ed 1,1-11). **Pán Boh vládne nad dejinami ľudstva tak, že i vládcovia, ktorí Ho nepoznajú a nechtia, musia byť vykonávateľmi Ježiša zámerov.**

JOZEF, snubeneč Mária, ktorá sa stala matkou Pána Ježiša, bol postavený pred veľmi ľažké rozhodovanie, keď sa dozvedel, že čaká dieťa. Z ohľaduplnosti, ktorá vyviera z jeho lásky knej, nechcel jej urobiť hanbu a preto sa rozhadol, že ju tajne prepustí. Ale Božie vedenie v jeho živote bolo iné. Pán Boh mu vo sne skrze anjela zjavit pravý stav Márie a povzbudil ho, aby ju prijal za svoju manželku. Oznámil mu aj aké meno má dať chlapčovi, ktorý sa z nej narodí nadprirodzeným spôsobom – pôsobením Svätého Ducha, pretože to bude Boží Syn a Mesiáš Izraela. Jozef

uveril Božiemu zjaveniu a podriadil sa Božiemu vedeniu. Stal sa tak požehnaným Božím nástrojom pri ochrane a výchove Pána Ježiša, keď bol dieťaťom. Židia ho považovali za Ježiša zákonného otca (Mt 1,18-25; 2,13-15,19-25; L 4,22). **Viera v Božie zjavenie, i keď je nepochopiteľné pre ľudský rozum, a podriadenie sa Božiemu vedeniu, ktoré vyplýva z Ježiša slova, je pre veriaceho prameňom Božieho požehnania.**

PETER. Tento horlivý Pánov učenik bol už ako Ježiš veľký apoštol postavený pred ľažké rozhodnutie. Mal ísť do domu pohanov a zvestovať im Ježiša Krista. Ako pravoverný Žid, príseň dodržiavajúci Zákon, by to sám od seba neurobil. Považoval by to za poškvrnenie sa stykom s 'nečistými pohanmi'. Ale Pán Boh mu vo svojom vedení vyšiel v ústretu. Dal mu videnie, ktorým ho presvedčil, že žiadneho človeka nemá považovať za nečistého. A k tomu mu skrže Svätého Ducha ešte výslovne povedal, že má ísť bez vŕhania s mužmi-pohanmi, ktorí ho prišli pozvať do domu pohanského stotníka Kornélia. Peter poslúchol Boží príkaz a podriadil sa Božiemu vedeniu. Výsledkom bolo uverenie Kornélia i jeho domáčich a tým vstup pohanov do Cirkvi (Sk 10). **Božie vedenie v našom živote nám pomáha prekonávať predsydky a iné prekážky, ktoré obmedzujú požehnanie z našej služby a tak nám umožňuje pôsobiť v širšom priestore.**

PAVOL, veľký apoštol a misiónar Pána Ježiša Krista, bol so svojimi spolupracovníkmi, Silasom a Timotejom, na svojej druhej misijnnej ceste po rímskych provinciách v Malej Ázii. Mal veľkú túžbu zvestovať evanjelium vo všetkých týchto krajinách. Stanovoval si aspoň trochu dopredu plán tejto cesty, prosiac v tom o Božie vedenie skrze Svätého Ducha. A ono sa jasne prejavilo. Svätý Duch im zabránil hovoriť Slovo v provincii Ázii (s hlavným mestom Efezom) a nedovolil im ísť do ďalšej provincie, Bitýnie (Sk 16,6-7). Obe provincie sa nachádzali na území terajšieho áziského Turecka. Namiesto toho ich Pán Boh skrze videnie, ktoré dal v noci Pavlovi, usmrtil do Európy. Tak prišli do Filíp, Tesalo-

niky, Atén a Korintu (Sk 16-18). Pán Boh dobre vedel, čo oni nevedeli, že práve z Európy sa evanjelium a kresťanstvo rozšíri do celého sveta. A provincia Ázia nebola ukrátená, lebo neskôr Pavol pôsobil tri roky v Efeze a evanjelium sa odtač rozšírilo po celej provincii (Sk 19,10-12, 20,31). **Pán Boh vidí následky našich rozhodnutí v budúcnosti, ktoré my nemôžeme vidieť.** Preto je mûdre podriadiť sa Jeho vedeniu, aby tieto následky boli nielen dobré, ale tie najlepšie pre nás i pre druhých ľudí skrize nás.

PÁN JEŽIŠ. Bol to jediný človek, ktorého rozhodnutie nebolo nikdy v rozpore s Božím vedením. On sa dokonale podriadil Božiemu vedeniu skrze Svätého Ducha v celom svojom ľudskom živote. Vždy konal to, čo bolo ľube Otcovi, čo Mu ukazoval a hovoril to, čo Mu prikázal (J 5,19 : 12,49-50). I v Jeho živote však prišla chvíľa, kedy by sa v ľudskej slabosti Jeho duša bola rada vyhla preťažkému Božiemu vedeniu do nesmiemeho poníženia, strašného utrpenia, hrozného zomierania na kríži a napokon do smrti. Ale Jeho láska k Otcovi aj k hriešnym ľuďom zvítazila nad Jeho ľudskou slabosťou. A on dokázal i v tejto chvíli najväčšieho rozhodnutia v dejinách ľudstva povedať svojmu Otcovi: „Nech sa stane Tvoja vôľa.“ **Poslušnosť Božiemu vedeniu v živote, utrpení a smrti Pána Ježiša bola podmienkou vykonania diela našho vykúpenia.**

V krátkych príbehoch z Biblie sme mohli vidieť, ako Pán Boh uskutočňuje svoje zámery prostredníctvom ľudí, ktorí Ho vo viere poslúchajú, a to aj napriek ich slabostiam a pochybeniam. To prvé je pre nás povzbudením, aby sme dôverovali tomu istému živému Bohu, ktorému oni verili. V dôvere v Noho môžeme i máme prosiť o Jeho vedenie, vďačne sa mu podriaďovať a tak vykonať Božiu vôľu. To druhé je pre nás potešením, že i ked' sklameme a nepoznáme Božie vedenie alebo sa mu nepodriadieme a v pokáni to vyznáme, nášmu Bohu, On môže i napriek našej slabosti a zlyhaniam uskutočniť svoje dobré zámery. A potešením pre nás je aj to, že On ich

uskutočňuje v prospech svojho ľudu i skrze ľudí, ktorí Ho nepoznajú.

Nad poučenia zo životov Božích služobníkov nám z evanjelij žiarí ako výzva k nasledovaniu príklad dokonalého ľudského života Pána Ježiša i v Jeho dokonalom podriadení sa Božiemu vedeniu pri Jeho ľudskom rozhodovaní.

Bud'me nášmu Bohu vdăční, že i nám ponúka svoje vedenie v našom živote a rozhodujme sa podľa neho!

Ján Hudec

BÁSEŇ

KEĎ SA TAK POZERÁM

Ked' sa tak naspäť pozérám,
Božiu len milosť zriem.
Za spásu, pomoc, vedenie
korím sa, dákujem.

Ked' sa tak na dnes pozérám,
milosti vidím trón.
Bázeň a chvenie srdca mám
po ceste na Sion.

Ked' sa tak napred pozérám,
zas milosť kynie mi.
Pán Ježiš Kristus bude sám
Slnkom, hoc prídu trmy.

Ján Kučera

MISIA

MISIJNÁ PRÁCA MEDZI BYVALÝMI ĽUDOZRÚTMI V PRALESE NA NOVEJ GUINEI

... a budete mi svedkami až do poslednej končiny zeme (Sk 1,8)

Pred nejakým časom som sa zúčastnil na prednáške nemeckého misionára Thomasa Goldschemu, ktorý so svo-

jou manželkou misijné pracoval v Indonézii na ostrove Nová Guinea. V tomto článku chcem čitateľov oboznámiť s ich rozhodnutím zvestovať Božie slovo pohanom a s podmienkami ich misijné práce.

Thomas Goldschem na prednáške povedal veľmi krásne svedectvo o svojom kres-

ťanskom živote. V ňom už ako mladý chlapec, úprimne veriaci v Pána Ježiša, postavil službu Bohu na prvé miesto. Ked' sa díval na ulice svojho mesta plné ľudí a myšiel aj na iných, v jeho srdci bol smútok a stále nezodpovedaná otázky. Koľko z nich vie o Pánovi Ježišovi a Jeho spasiteľnom diele a koľko sú už Jeho vlastníctvom? Má im o Nom kto povedať? A sám si položil otázku: Čo som pre nich urobil ja, a čo môžem urobiť? Svätý Duch v ňom mocne pracoval. Príkaz Pána Ježiša o nesení evanjelia až do posledných končín zeme uviedol do svojho života. V jednej z nemeckých biblických škôl začal štúdium s úmyslom pripraviť sa na misionársku službu. Pán mu dal vzácnu manželku z radov štu-

dentiek, ktoré sa pripravovali na misiu. Po skončení štúdia sa obaja rozhodli ísť misijné pracovať medzi domorodcami v indonézskej časti Novej Guiney. Vedeli, že táto práca bude nielen ľažká, ale i životu nebezpečná. Túžili však priniesť týmto ľuďom zvest o Pánovi Ježišovi a spasení i večnom živote v Nom. Svoje rozhodnutie a životy vložili do Božích rúk.

Ako sa ukázalo, domorodci v osade, do ktorej išli, boli ľudožruti. K ich osade neviedla cez prales žiadna cesta ani chodník. Misionári a ich sprievodcovia si museli cestu k nej presekávať. Ked' dorazili do osady, boli veľmi nemilo prekvapení. Nad vchodmi do chatrčí viseli vysušené ľudské lebky. To boli trofeje, ktoré dokazovali, koľko nepriateľov zabili a zjedli.

Manželia Goldschemovi sa ocitli hlboko v tropickom pralese ostrova medzi týmito negramotnými, necivilizovanými a divokými domorodcami. Tito ľudia boli ešte donedávna bez spojenia s civilizáciou a pred 40-50 rokmi žili ako v kamennej dobe. V osade žili v rodinách. Ich obydlia boli drevené chatrče. Sekery, motyky a iné nástroje mali zväčša z kameňa. Šípmy z lukov a drenenými palicami lovili zver. S obľubou jedli mäso z netopierov a veľké húsenice. Verili v 'ducha lesa', žijúceho v korunách stromov a v 'ducha riek', žijúceho vo vodách. Pred nimi mali veľký strach a usilovali sa nerozohnať ich. V chatrčiach mali mnoho drevených božíkow a amulety, ktorým preukazovali božskú úctu. Na boj s nepriateľmi používali ostré drenené kopje.

Misionársky páru začal a postupne rozvinul v osade misijnú prácu. Ľažkosti im robila nedostatočná znalosť reči domorodcov. Manželka ochotne pomáhala chorým v rodinách. Thomas vyhliadol kus rovnej zeme, kde pripravili miniatúrne letisko pre malé misijné lietadlá. Po pristátí prvého lietadla domorodci boli veľmi udivení aj prestrašení, lebo ešte nikto z nich lietadlo na zemi nevidel. Tieto lietadlá sa stali jediným spojením misionárov i domorodcov s ostatným svetom. Zásobovali osadu potrebnými vecami. Táto humanitná

pomoc a ochotná praktická pomoc misionárov otvorili srdcia domorodcov pre evanjelium. Domorodci si Golschemovcov obľúbili a postupne prijímali ich zvest' o Spasiteľovi. Niektorí muži uverili a stali sa bratovi pomocníkmi. Goldschemovci sa venovali osobitne aj mládeži a deťom. Zriadili nedelňu školu, kde ich sestra učila čítať v Biblie. Dievčatá učila hygienu, obvázovala rany, šíť a iné domáce práce. Pritom im rozprávala o Pánovi Ježišovi. Mnohí z osady uverili v Noho a stali sa Božím vlastníctvom.

Po uverení boli domorodci krsteni v rieke. Na jej brehu rozložili oheň a krstenci pred kresťtom hádzali do neho svojich drevených božíkov a amulety. Tak skončili s ich uctievaním. Muži hádzali do ohňa drevené bojové kópie na dôkaz toho, že zomreli starému spôsobu života a ožili k novému životu v Kristu, k životu lásky namiesto ich dotvadajšej nenávisti voči tým, ktorých považovali za nepriateľov.

Pre spoločné bohoslužby si v osade postavili dom. Bola to vlastne stavba na koloch bez bočných stien so strechou z rákosia. Chránila viac pred páľavou slnka ako pred daždom. Na bohoslužby zvolávali údermi na gong. Dosiaľ sa však nenaucili chodiť na nevčas, ale prichádzali, ktorí kedy chceli.

Muži v minulosti chodievali na výbojné výpady do susednej osady. Pred výpravou sa zhromaždili pri rieke a celú noc vykrikovali magické slová, až kým sa nedostali do tranzu. V takom stave nasadili do člnov a plavili sa po rieke k susedom. Keď tam prišli, v osade nastal zmätek. Ženy a deti utiekli do lesa, ale muži sa im postavili na odpor. Keď ich premohli, osadu okradli a s jedným zviazaným zajatcom sa vrátili domov. Návrat signalizovali ohňom. Ich ženy čakali na brehu rieky pri plápolajúcom ohni. Potom zajatca zabili a jeho telo zjedli.

Božia láska zmenila život domorodcov. Teraz už prichádzali k svojim susedom už ako priatelia: v láske a pokoji, s praktickými darmi. Namiesto boja im brat Goldschem i domorodci veriaci zvestovali evanjelium. Návštevy sa predĺžili na viac dní. Zasiate semen-

no Božieho slova začalo i tam prinášať úžitok. Lúčili sa ako dobrí priatelia. Susední domorodci prosili, aby aj k nim prišiel misionár, lebo túžili po Božom slove i praktickej pomoci.

Božia ochrana. Na otázku jedného z poslucháčov, či ich nenapadol niekto z domorodcov, brat Goldschem odpovedal, že napadol. Na jeho manželku chcel jeden z domorodcov vystreliť šíp, ale pri ňom stojaci muž mu v poslednej chvíli v tom zabránil. Proti bratovi zaútočil iný ostrou drevenou kopijou s tým, že ho prepichne. Tesne pred ním zastal, sklopil kopiju a povedal: „Nemohol som to urobiť, lebo tvoj duch bol silnejší ako môj!“ Misionár poznal, že to bola Božia ruka, ktorá zasiahla v pravý čas.

Na ďalšiu otázku, či nechce radšej zostať doma v Nemecku, odpovedal: „Ja som tu na dovolenke. Vrátim sa na Novú Guineu medzi mojich bratov. Oni na mňa čakajú.“ Nakoniec nám ukázał kamennú sekuru, kamennú motyku a drevenú trúbku, aby sme videli, aké nástroje domorodci používali. Lúčil sa s nami s prosbou: „Modlite sa za nás, veľmi to potrebujeme.“

Ján Kuzmik

„JE-LIVÁŠ BÚH TAK VELKÝ...“

Těsně pred 1. svetovou válkou působil v Guatemale americký misionář William Cameron Townsend. Kolportoval tam španělské Bible, protože úředním jazykem Guatemały byla španělština. Při styku s indiány však narazil na zásadní problém, který dal jeho službě Bohu úplně nový směr. Indiáni totiž úřední španělský jazyk znali jen málo nebo vůbec. Jeden z domorodců mu tehdy v rozhovoru řekl: „Je-li váš Bůh tak velký, proč tedy nemluví naším jazykem?“ Tato věta přivedla Townsenda k rozhodnutí, že pro místní kmen Bibli přeloží. Uvedomil si totiž, že zodpovědnost za zvěstování evangelia byla svěřena nám lidem. Indiánová pochybnost o velikosti Boha tak padá na vrub těch, kdo jeho velikost mají zvěstovat a ne na vrub Boha samého.

Townsend se usadil mezi domorodci, trpělivě se učil jejich jazyku, aby pak přeložil alespoň Nový zákon. Po této zkušenosti byl pevně přesvědčen o tom, že Bibli je třeba překládat i do malých, jejím poselstvím dosud nezasazených jazykových skupin. Při této práci získával stále nové spolupracovníky, kteří se pak stali základem samostatné misijní společnosti a přijali název – Wycliffe Bible Translators. Dnes existuje více než dvacet národních organizací WBT a od roku 1934 dokončili její pracovníci překlady Nového zákona do více než 500 jazyků a učinili tak Písmo přístupné milionům lidí. Počet jazyků, kterými se v současnosti mluví je 6858, ale Bible nebo její části je přeložena jen do 2197 jazyků, z toho je jen 363 úplných překladů.

.....
.....
3,16

Ano, tak vypadá Jan 3, 16, ale i tisíce dalších biblických veršů ve více než třech tisících jazyků, což znamená, že asi 300 miliónů lidí nemůže číst Boží slovo ve své rodné řeči, protože do nás dosud nebylo přeloženo. Wycliffovi překladatelé Bible společně s dalšími misijními organizacemi pracují na tom, aby Boží slovo bylo dostupné všem obyvatelům této planety v jazyce, kterému nejlépe rozumějí.

První slovanský překlad Písma svatého vznikl na našem území již koncem 9. století. Náš národ přijal mnohá požehnání, která jsou se znalostí a uplatňováním Bible spojena. Wycliffovi překladatelé Bible v ČR se od roku 1998 snaží přispět k tomu, abychom se o své požehnání mohli dělit s druhými. Jak? Na to vám rád odpoví

Vilém Sprátek,
Reprezentant Wycliffových překladatelů
Bible pro ČR,
Tel: 0659 346 093,
e-mail: wbtcz@volny.cz

Jarek Andrysek

TÉMATICKE ČLANKY

LUDSKÉ ROZHODOVANIE VERSUS BOZIE VEDENIE?

K najťažším teologickým a duchovným problémom kresťanov patria tie, ktoré sa týkajú Božieho vedenia. Ako poznáme, čo od nás Boh žiada? Čo by som mal robiť? Čo ďalej? Konám správne? Z hľadiska teológie sú tieto otázky mimoriadne závažné, keďže cieľom kresťanského života je konáť vôle Božiu. Adam padol, keď sa rozhadol neuposluchnúť Boha. Pán Ježiš prišiel, aby prienesol nápravu v podobe odpustenia a mocou Svätého Ducha obnovenú schopnosť posluchať. Preto vari niet nijakej na liehaviejské úlohy ako zistieť, čo od nás Boh žiada, a viedieť, ako máme jeho vôle poznávať. Nemožno sa preto čudovať, že otázky o Božom vedení patria k ústredným v živote kresťana. Prekvapujúce však je, že sa o nich tak málo diskutuje.

Niekteré teologicke prúdy, čiastočne v dôsledku prílišného zaobierania sa apologetikou, nevenovali dostatočný čas systematickému premýšľaniu o kresťanskom živote. Nejochybne v tom spočíva jeden z dôvodov, prečo sa v niektorých kruhoch mohol ujať istý ortodoxný pohľad, ktorý vyvoláva zneponaučujúce otázky. Existuje aj ďalší dôvod, ktorý vysvetluje nedostatok diskusie. **Božie vedenie je problém, ktorý sa dotýka samotnej podstaty našej osobnej skúsenosti s Bohom** a spôsobu, akým túto skúsenosť vyložíme. Preto patrí k tým najchúlostivejším a možno aj najkomplikovanejším problémom. Každý z nás sa v tomto smere usiluje o dobrý výsledok. Každý z nás má nejakú predstavu o Božom vedení; každý z nás ho hľadá, objavuje, postupuje podľa neho a verí, že sa nemýli - a to nielen v konkrétnych rozhodnutiach, ale aj v tom, ako k nim dospel.

Hned v úvode chceme zdôrazniť, že mi nejde o to, aby som spochybňoval individuálne skúsenosti v tejto oblasti. **Sú výnimky, mimoriadne prípady, keď sa Boh roz-**

hodne konáť jasne a veľmi nezvyčajne. O tom nemožno pochybovať, stretávame sa s tým v biblických príbehoch, ako aj vo svojom vlastnom živote. No otázka, ktorú si kladieme, znies inak: **Aké konanie zvyčajne očakávame od Boha?**

KRITÉRIÁ PRE ROZHODOVANIE

Vráťme sa teraz k pôvodnému problému a položme si tú istú otázku, iba inak sformulovanú: **Podľa čoho sa v živote rozhodujeme? Samozrejme, existujú rôzne druhy rozhodnutí. K niektorým dosievame veľmi ľahko. O základných etických otázkach Biblia hovorí úplne zreteľne: nevera, krádež a vražda je zlá a pomôcť druhému v núdzi je povinnosť. Mnohé rozhodnutia sa však vo všeobecnosti (z duchovného či etického hľadiska) považujú za triviálne a neočakáva sa od nás, že sa budeme pýtať na Božiu vôľu; napríklad keď zvažujeme farbu tapety do obývačky alebo či máme ísť dnes do parku alebo do múzea. Zdánlivu jednoduchú otázku sa môžu ukázať aj ako súčasť komplexnejších rozhodnutí, týkajúcich sa životného štýlu, a potom nadobúdajú etickú povahu.**

Záležitosti, ktoré si vyžadujú naše rozhodnutie, sme teda zatiaľ rozdelili na dva druhy. Jedným sú **principiálne etické normy**, ktoré nešia principiálne etické problémy. Druhým sú (z etického hľadiska) **jednoduché otázky**, kde sa jednoducho musíme rozhodnúť sami.

Problém nastáva vtedy, keď rozhodujeme o otázkach, ktoré sa nedajú tak ľahko zaradiť do uvedených dvoch skupín. Patria k nim **základné celoživotné rozhodnutia**, týkajúce sa manželstva (či sa máme vyslať alebo oženiť a koho si máme vziať), voľba povolania, príslušnosť k niektorej cirkvi a podobne. A patria sem aj otázky menej dôležité - vlastne všetko ostatné, čo nie je na prvý pohľad triviálne a má isté etické či duchovné dôsledky.

Nemožno očakávať, že v tejto úvahе dospejeme k úplnému pochopeniu uvedeného problému: **viac otázok zrejmé položíme ako zodpovieme.** Chceme sa však venovať niekoľkým aspektom celého problému z pohľadu kresťana ako ľudskej bytosťi. Za postojom

mnohých kresťanov sa v skutočnosti skrýva presvedčenie, že **rozhodovanie nemá miesto v živote kresťana.** Tým zároveň popierajú aj osobnostnú integritu a zodpovednosť kresťanov.

ABSOLÚTNE BOŽIE VEDENIE?

Najskôr sa bližšie pozrieme na najextremnejšiu formu uvažovania o Božom vedení, hoci možno niektorí budú považovať nás priklad za skresľujúci. Takáto predstava o Božom vedení veľmi prítahuje mnohých veriacich, a keďže zdánlivu ponúka zrozumiteľný pohľad na to, ako spoznať Božiu vôľu v našej konkrétnej situácii, je v podvedomí mnohých kresťanov pravdepodobne oveľa rozšírenejšia, než si dokážeme predstaviť. Mnohé z tejto predstavy určite netreba zavrhovať, má svoje slabé i silné stránky a my úplne rešpektujeme úprimnú zbožnosť jej zástancov. **Úprimnosť a horlivosť však ešte samy osobe nie sú zárukou pravdivosti.** Ak sa úprimne snažíme spoznať Božiu vôľu vo svojej konkrétnej situácii napr. hádzaním kociek, možno sme nerozumní, možno dokonca robíme niečo vyslovene zlé, ale možno Boh vo všetkej svojej milosrdenstve a dobrote použije tento neobyčajný postup na to, aby nám ukázať, čo máme robiť. To isté môžeme tvrdiť o predstave, ktorú tu opisujeme. Boh si môže zvoliť, že prijme hádzanie kociek ako naše hľadanie jeho vôle. **Boh sa môže rozhodnúť, že vyjavi svoju vôľu prostredníctvom kociek, hoci na to nemá nijaký dôvod.** Naša metóda má teda väzny nedostatok: môže, ale nemusí nás viesť k zisteniu Božej vôle. Napríek úprimnému hľadaniu a zbožnosti nás môže viesť celkom nesprávnym smerom. Tak vyzerá rozšírená predstava o Božom vedení, ktorú sme nazvali „extremnou“.

Ak chceme vedieť, čo máme robiť, často sa **obraciamе k Bohu v modlitbe, vyprázdňujeme svoju myseľ a načívame jeho hlasu.** ? K tejto metóde sa často pridružujú ďalšie: **zoraďovanie náhod do príčinného radu** (trikrát krátko po sebe počujeme o nejakom meste v Afrike - nevolá nás tam náhodou Boh?), **náhodné otváranie Bible ale-**

bo losovanie lístočkov s biblickými veršikmi. Mohli by sme uviesť mnohé ďalšie obľúbené spôsoby hľadania Božej vôle, pričom však nechceme tvrdiť, že všetky musíme za každých okolností zavrhnúť; niektoré môžu niekedy naozaj zohrať svoju dôležitú úlohu.

Uvedené metódy však nemožno považovať za spoľahlivý prostriedok na zistenie Božej vôle. **Prvá metóda, ktorú sme spomíname - vyprázdnenie myseľ v modlitbe - je dokonca podozrivá.** Nie preto, že počas modlitby nás nemohlo osvetliť, či preto, že by Boh nemohol prehovoriť priamo k nám, ale preto, že to nie je všeobecne použiteľný spôsob hľadania Božej vôle, a ak by sme ho za taký považovali, mohol by nás zaviesť do slepej uličky.

Preskúmanie extrémnych názorov, ktoré sú kombináciou týchto a ďalších metód rozoznávania Božej vôle, pomôže lepšie pochopiť, v čom spočíva Božie vedenie vo všeobecnosti. Vyvolávajú totiž hneď niekoľko problémov, ktoré sa dotýkajú samotnej podstaty rozoberanej záležitosti.

TREBA LOGICKÝ ÚSUDOK ODLOŽIŤ "VŠATNI"?

Po prvej, ide predovšetkým o praktické problémy. **Prečo hľadáme Božiu vôľu ako niečo mimo nás a mimo našo všeobecného poznania dobra a zla?** Predovšetkým preto, že nedôverujeme vlastnému úsudku, neprechovávame dostatočnú dôveru vo svoje vlastné schopnosti rozhodovať sa správne. Môžu stať za tým nejaké konkrétné, osobitné dôvody (ja sám by som tam či onam išiel bývať rád, no otázku, či mám v tom meste prijať prácu, musím zodpovedať bez ohľadu na svoje pocit). **Všeobecnu príčinou nedôvery vo vlastný úsudok je však určite hriech - sme porušení ľudia, ponechaní na seba a vždy nám budú bližšie naše vlastné záujmy ako Božie, a keďže sa preto naša vôle dostáva do konfliktu s Božou vôľou, musíme zistíť, čo chce Boh, ak nám záleží na správnom rozhodnutí.** Máme však nejakú záruku, že správne prečítame jeho znamenie? Ako poznáme, či hlas sa nám ozve, keď v modlitbe vyprázd-

nime svoju myseľ a počívame? Nemôže to byť" nás vlastný hlas, ktorý nám aj tak napokon povie to, čo chceme my sami?

Tu niekde sa ukrýva skutočný problém, ktorý sa zdá byť neriešiteľný. **Považujeme za výhodu, ak k nejakému rozhodnutiu dospejeme inak než normálnym procesom rozhodovania sa**, pretože si myslíme, že sa tým zvýší pravdepodobnosť, že naše rozhodnutie bude naozaj správne. Taký predpoklad má svoje opodstatnenie len vtedy, ak máme skutočne objektívny dôvod veriť tomu, že v danom pripade išlo o Božie vedenie.

Nevyhneme sa teda domnieke, že aj tieto metódy sú rovnako spoľahlivé či nespoľahlivé ako „normálny“ proces rozhodovania, ktorý by mal nahradzať. Prirodene, proces normálneho ľudskej rozhodovania je poznátený hneďom, ktorý však rovnako môže ovplyvniť naše chápanie textu na vylosovanom lístku, alebo nám nasadiť do starostlivo vyprázdnejnej hlavy predstavy, ktoré slúžia iba nám samým, či pokaziť našu najúprimnejšiu snahu o vyvážené, modlitbou podporené a biblicky opodstatnené rozhodnutie, či máme išť do parku, alebo dámé prednosť múzeu.

V nijakom pripade tým neberiem na fahkú váhu rozhodnutia, ktoré môžu mať závažné následky - tvrdím len, že medzi všetkými ľudskej rozhodnutiami existuje istá základná podobnosť. Také **subjektívne postupy, ako otváranie Bible a vykladanie náhodne vybraných textov alebo spájanie náhodných udalostí do príčinného radu, nie sú menej ani viac ovplyvnené hriechom ako naše vlastné rozhodovanie podporené modlitbou vo svetle Písma, ale zároveň aj vo svetle denných udalostí.** V tom prípade si jasnejšie uvedomujeme všetky osobné faktory a preferencie, ktoré môžu ovplyvňovať našu voľbu. Nenamýšľajme si teda, že sme nejakо unikli pred nevyhnutnosťou vybrať si.

BOŽÍ PRINCÍP VEDENIA

Tým sa dostávame k problému istoty. **Nevzvyčajné formy hľadania Božej vôle nás zrej-**

me príťahujú preto, že takto získané odpovede vyzerajú objektívne. Zdali sa na ne nevzťahuje vrodená ľudská náchylnosť k mylom, ktorú si bolestivo uvedomujeme pri každom rozhodnutí. No najdôležitejším problémom, ktorým sa treba zaoberať, je nás prístup k spomínaným neobyčajným formám hľadania Božieho vedenia. Berieme ich s pokorou ako niečo dané, alebo ako špeciálne zjavenia Boha? **Základom celého problému je otázka, či máme považovať mimoriadne vnímame Božieho vedenia za principiálne podobné skôr prirodzenému rozhodovaniu** (pri ktorom sa mieša istota s pochybnosťou), alebo skôr špeciálnemu zjaveniu (so všetkou jeho určitosťou).

Očakával, že Boh bude pôsobiť v mojom živote takým istým spôsobom ako v živote Abraháma, alebo Jakoba je povážlivé. Prečo? Nuž preto, že oni predstavovali v Božom pláne spasenia dôležité miľníky – na rozdiel od mňa.

Pamätám si na rozhovor s jednou mladou kresťankou, ktorá pokladala v otázke plánovaného rodičovstva model Jakobovej rodiny za záväzný aj pre ňu. Tvrđala, že keď Pán Boh chcel, urobil Ráchel neplodnou. A keď to bolo podľa Jeho plánov potrebné, tak Ráchel porodila. Keď po štyroch rokoch manželstva spomínaná mladá žena porodila tri deti, uvedomila si, že čosi nebude s jej teologiou v poriadku. Pán Boh totiž dal do prírody určité zákonitosti. Môže ich samozrejme – ako zákonodarca, v prípade, keď to uzná za potrebné – porušiť. Otázka je, či práve ja som taký zvláštny prípad, aby Boh kvôli minej porušil zákonitosti prírody, ktoré do nej sám vložil. Je veľmi nebezpečné chcieť urobiť výnimiek pravidlo.

ZODPOVEDNÉ ROZHODOVANIE

Z teologickejho hľadiska ide o zásadný problém prameniaci z názoru, že špeciálne zjavenia nám zaručia priamy prístup k Božej vôle. Svoj prístup k vnímaniu Božej vôle by sme mali neustále overovať. Usilujeme sa vždy o ďalšie potvrdenie smeru, akým máme postupovať, ak sme už pomocou

špeciálnych metód vyvodili prvé závery? V praxi to znamená, že by sme svoje vnímanie Božej vôle mali preverovať obyčajnými prostriedkami a metódami, ktoré bežne používajú ľudia s iným pohľadom na Božie vedenie.

Čo však máme na mysli pod „normálnymi“ alebo „obyčajnými“ metódami rozhodovania? Ide o takmer nekonvenčné spektrum rôznych metód. Uvedieme tu len pár ilustrácií toho, ako ľudia vo všeobecnosti používajú svoj úsudok. Obchodník zvažuje cenu, za ktorú ponúkne svoj tovar konkrétnemu zákazníkovi. Znalec umenia posudzuje autenticlosť nejakej maľby. Žena v domácnosti zvažuje najlepší pomer prísad do polievky. Iné príklady nás opäť privádzajú do oblasti, ktoré majú pre kresťana jasny etický či duchovný obsah. Mladý páru zvažuje, či sa má vziať. Zamestnanec, ktorý sa po hádal so šéfom, zvažuje, či sa má uchádzať o volejná pracovné miesto z inzerátu v novinách.

V každom z uvedených prípadov ľudia zvažujú všetky možné faktory, pričom za ich zvažovaním môžu stáť etické dôvody. Pri väčnejšom rozhodovaní sa možno poradia s niekym, komu dôverujú. Proces rozhodovania sa však bude skrz-haskrž ľudský, k rozhodnutiu dospejú na základe svojho úsudku. To, či sa rozhodnú dobre, závisí od mnohých faktorov a aj keď ich úsudok nebude bezchybný, rozhodnutie môže byť správne, prípadne môže ísť o viacero možných, rovnako dobrých či rovnako zlých rozhodnutí.

Kresťania sú povolení, aby sa rozhodovali zodpovedne, čo sa nelísi od každodenneho rozhodovania sa iných ľudí. Ochotne priupustíme, že kresťania sa takto rozhodujú v určitých otázkach života, napríklad ich rozhodnutia pracovnej oblasti budú vyhádzať zo získaných schopností (ktoré vo svojom zamestnaní potrebuje znalec umenia, obchodník či žena v domácnosti), rovnako ako rozhodnutia iných ľudí. Kresťan asi vyhľadá Božiu pomoc pri riešení zvlášť ťažkých problémov v zamestnaní. A pravidelne každý deň položí všetky svoje povinnosti na modlitbu

pred Boha. Pri ich plnení však nebude pravdepodobne očakávať nejaký zvláštny Boži zásah.

Inak treba pristupovať k rozhodnutiam s etickým či duchovným dopadom, ktorý však nie je celkom zreteľný. No aj v týchto situáciách by sa mal kresťan rozhodovať zodpovedne, a nedodžadovať sa špeciálneho zjavenia, ako to robil napr. Gedeon. Presúvanie rozhodnutí na Boha je možno z istého hľadiska chvályhodné, pretože vyjadruje úprimnú túžbu veriaceho žiť v súlade s Božou vôleou, no z druhého hľadiska ide o vyhýbanie sa zodpovednosti. Je jednoduchšie nechať na Boha, aby rozhodoval. Človek sa svojho rozhodnutia vzdal.

Musíme si položiť otázku, či sa takto chápe poslušnosť aj v Novom zákone a či to naozaj možno uviesť do súladu s ľudskou prirodzenosťou veriaceho. **Pán Boh nám dal schopnosť myslieť a rozhodovať sa spolu s primeranou dávkou zodpovednosti za naše rozhodnutia.**

Postoj „nech Boh rozhodne sám“ sa v istom zmysle podobá extrémnym formám hľadania Božej vôle, ako je otváranie Biblie či vyprázdňovanie myseľ. Všetky uvedené extrémne spôsoby hľadania vyšej vôle vedú k tomu istému: k radikálному odľúčeniu človeka.

sprac. L. Vyhnanek

MEZI SVOBODOU A CIZÍM DIKTATEM

Niekdy na mň, otce teenagerů, pripadne komplikovaná úloha vybrať pro našeho „výrostka“ kalhoty. Ze zkušenosťí vím, že to patrí mezi nejtěžší rodičovské činnosti.

Zpravidla se to odehrává takto. Vstoupíme do obchodu, kde visí asi päť set kalhot a já jen doufám, že alespoň jedny kalhoty splní všechny očekávané parametry: velikost, přijatelnou cenu a především správný vzhled. Takže do toho. Prvých 475 kalhot neodpovídá velikostně. Zbývá tedy 25 kalhot, které by teoreticky mely sedět. Pět z nich neodpovídá

cenově, zbývá dvacet a plamínek naděje stále hoří. Jedný určite vybereme! Opak je pravdou. „Ty jsi moc široký!“, „to si přece nikdo na sebe nedá!“, „ty by byly možná pro dědu!“, „tady ta látká se nehodí ani na čištění bot“, „tyto možná, pokud by ovšem mely jinou značku“... Nakonec opouštíme obchod a nemáme nic. Ach ti pubertáci! Nebo ne? Já jsem přece své kalhoty taky dlouho hledal!

SVOBODNÉ ROZHODNUTÍ NEBO CIZÍ DIKTAT?

Opusťme tu hromadu kalhot s přesvědčením suverénního výběru. A tak tomu i bylo. Nikdo nás nenutil. Bylo to zcela a jen naše rozhodnutí, nic nekoupit. Jak vlastně dochází k tomu, že se rozhodneme tak, jak se rozhodneme? Je to skutečně stoprocentně naše minění, a nebo se do toho přimíchají i jiné vlivy?

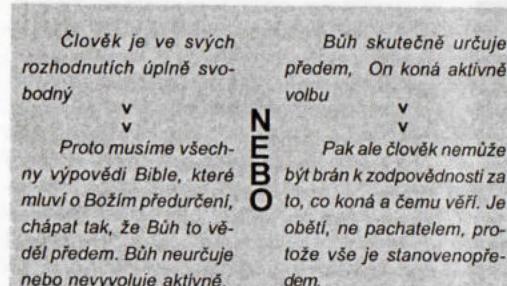
Samozřejmě, že máme vlastní chuť, vlastní záliby. Ale existují také mechanismy, které téměř nepozorovaně rozhodují o tom, že něco koupíme nebo nekoupíme. Co se teď ve třídě nosí? Je určitý módní směr nebo barva kritizovan(a)? Které trendy teď letí? Co ti druží zvlášť ocení?

Ano, není to žádné tajemství: „My vůbec nejsme tak samostatní, jak si někdy myslíme.“ Určité věci jsou určeny předem a mohou se zvrhnout ve vnější nátlak (reklama!). Přesto musíme přijímat rozhodnutí (každodenňí nákupy, běžné životní situace), při kterých padá konkrétní volba. Vše zvažujeme, sháníme informace a jednou se i nadechneme ke konečnému výroku. A i když se jednalo o naše vlastní rozhodnutí, můžeme pozorovat, že bylo ovlivněno mnoha cizími faktory. Možná nám toto pozorování ze života pomůže v tom, abychom si uvědomili, že Boží vedení a lidská svoboda také nejsou žádnými protiklady.

Známe biblická místa, která se o naší víře vyjadřují ako o Božím díle: On vyvoluje, On daruje víru, On otevírá oči, abychom poznali, kym je Ježiš Kristus. Na druhé straně mluví Písmo i o tom, že je to člověk, kdo má učinit rozhodnutí. Člověk nemá zatvrzovat své srdce a přijmout evangelium. Jak to zesoulat?

VEDENÍ A SVOBODA ROZHODOVÁNÍ VE SKUTCÍCH APOŠTOLŮ

My jsme si zvykli dívat se na člověka, jako na zcela svobodného nebo na nesvobodného. Když teorie A odporuje teorii B, nemohou platit obě najednou. Proto se také snažíme problém řešit buď podle jedné nebo podle druhé teorie. Vypadá to pak jako na přiloženém obrázku:

Rozhodneme-li se pro jedno z představených řešení, pak to nebude odpovídat Písmu. Budeme-li se snažit problém přikrýt, pak budeme muset přikrýt také spoustu biblických míst, kterým nedovolíme říkat to, co chtějí říct..

Rané křesťanství tento problém neznaло. Křesťané chápali Boha jako suverénního Pána, který řídí lidské dějiny, a zároveň člověka, který v dějinách vystupuje aktivně jako samostatný a zodpovědný. Neviděli v tom protiklad, spíše jako dvě pravdy, které se vzájemně doplňují.

Lidé se nerozpokojovali v jedné jedině větě spojit předurčení a lidskou svobodu jako paralelní pravdy: „Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila“ (Sk 4,27n).

Církev zmiňuje v modlitbě Piláta a Heroda (Antipu), kteří jako vládci učinili s Ježíšem proces, tahali s ním jako s pěšcem na šachovnici, posmívali se mu a spřátelili se přitom. Vystupují zde jako lidé, kteří se nikdy nebudou

muset z ničeho zodpovídat. Vydali rozsudek, který s běžnou představou práva neměl nic společného – kdo by se jim však chtěl postavit? A přece, zatímco spolu za plného vědomí hrají politický pokr, nevytvorí (aniž by něco tušili) nic jiného než to, co je podle Božího úradku již dávno stanoveno. Podobně je tomu i ve Sk 2,23: „Bůh předem rozhodl, aby byl vydán, a vy jste ho rukou bezbožných přiblížili kříž a zabil.“ Petr ví, že cesta Pána Ježíše na kříž je zdůvodňována určitým Božím rozhodnutím. Zároveň může posluchačům promluvit do svědomí: „Vy jste těmí pachatelé“, takže se nakonec pod dojmem své vlastní viny ptají, co teď vlastně mají dělat?

JAK SI PORADIT S TOUTO OTÁZKOU?

Jak to vlastně bylo při našem obrácení? Když se nám najednou před očima vynořilo evangelium, věděli jsme, že se musíme rozhodnout. To, jakými motivy přitom můžeme být unášeni – pocity viny, strach z pekla, láska k Ježíši – je vlastně vedejší. V každém případě bylo jasné, že musíme něco učinit. Možná to ještě vyžadovalo čas k odstranění pravých či zdánlivých překážek, ale v určitém okamžiku jsme věděli, že čas už dozrál.

Skutečnost vyvolení skrze Boha není dánou formou, kterou se evangelium k člověku dostane. Evangelista se nesmí postavit za kazatelnu a hlásat: „Přátelé, 90% z vás pravděpodobně není určeno ke spásě!“ To není naší věcí. Evangelium by mělo mít vždy formu náležavé nabídky, na kterou posluchač zareaguje buď přijetím nebo odmítnutím. Žádny člověk se také k Bohu neobrátí proto, že se cítí být vyvolen od založení světa, nýbrž tím, že pod dojmem Slova činí pokání a přijímá Ježíše jako svého Pána.

Možná že teprve zpětně odhalíme, že Bůh byl v našem příběhu obrácení stonásobně aktivní. Naše vlastní obrácení nám může připadat jako řada vysvětlitelné, které nejsou rozumově vysvětlitelné. Může se stát, že tímto způsobem shrneme naši cestu k Bohu slo-

vem – předurčeno. Ale to vidí člověk teprve při zpětném pohledu. Ten, kdo je uprostřed zvěstování nebo se s evangeliem setkal jako posluchač, ten to vnímá jinak – jako Boží akci, která vyžaduje naši reakci. Ať už tak či onak.

Andreas Ebert, přeložil Jarek Andrysek

ÚVAHY

OHROŽENÁ SVOBODA (Soudců 9)

Kdybychom měli svobodu, prožívanou v posledních 12 letech nějak charakterizovat jedním nebo dvěma slovy, jaké slovo by nám přišlo na mysl? Je tu jistě celá řada krásných věcí, nejen ta svoboda politická, ale i svoboda slova a myšlení, svoboda iniciativy, podnikání a cestování. Z toho všeho se můžeme radovat i jako Boží lid. Máme totiž naprostou svobodu k tomu, abychom se scházeli a zvěstovali evangelium různým skupinám lidí různými formami.

Tuto svobodu jsme chápali a přijali jako dar od Pána. Mnozí věřící citovali Daniele, který říká, že je to Pán, kdo mění časy, kdo vládce ustanovuje i sesazuje. A když se něco přijímá jako dar, tak v tom spočívá i určité nebezpečí, protože dar může být pro příjemce něco velice levného. Bývá nákladný a drahý pro toho, kdo obdarovává. Příjemci stačí natáhnout ruku a vzít. A tak jsme to v roce 1989 udělali i my a bereme naši svobodu možná tak trochu jako samozřejmost, zvláště pak mladší generace. Američané, přestože žijí ve svobodě více než dvě sta let, dodnes nepovažují svobodu za samozřejmost. Mnohdy tam ve shromážděních slyším věřící se modlit: „Pane, dej abychom naši svobodu nebrali jako samozřejmost.“

Za svobodu bychom tedy měli být vděční, neměli bychom ji brát jako samozřejmost. Především bychom neměli zapomínat na to, že se svobodou je spojena úžasná až nebezpečná zodpovědnost. Nejen, že jsme ji přijali jako dar,

ale my s ní máme nějak nakládat. Jako národ i jako Církev. Za nakládání s Božím darem svobody neseme zodpovědnost také proto, že na svobodu národní i svobodu Církve stále něco útočí. Dnes například všichni víme, jak může terorismus ohrozit i nejstarší demokracie světa. I svobodné volby mohou ohrozit svobodu, protože je zde stále možnost, že někdo zvolí jinak. Ale přestože existuje celá řada vnějších nebezpečí, která mohou svobodu ohrozit, jsem pevně přesvědčen, že to největší ohrožení svobody, jak v národě, tak i v Církvi, vždycky přichází zevnitř.

Podívejme se do Písma, do Knihy Soudců (9.kap.), a zamysleme se nad tím známým a zároveň smutným příběhem vlády jménem Abímelek (Abimelech). Jeho kralování navazovalo na vládu Gedeona a my se nemůžeme ubránit srovnání těchto dvou tak rozdílných panovníků. Zásadní rozdíl mezi Gedeonem a Abímelelem byl v tom, že zatímco Gedeon byl vyvolen, povolán a vystrojen Bohem (Sd 6,14), Abímelek – syn Gedeonovy otrokyně – byl samozvanec, oportunist, soběc, bezohledný člověk, kterému šlo pouze o moc, a nikoli o národ. A já bych, na tomto místě trochu zastavil a poukázal na otázku Božího povolání a vystrojení, protože je to věc zásadní i pro život Církve, zvláště když se jedná o pracovníky na Božím díle.

V Knize Skutků ve 13.kapitole je krásný oddíl, kde církev v Antiochii vysílá Saula a Barnabáše na Kypr. My se všichni musíme znovu a znovu vracet k tomuto krátkému, ale velice jasnému úseku Písma. Mluví k nám totiž o principu Božího povolání a vyslání do služby. Čteme si tam, že když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Paula k dílu, k němuž jsem je povolal!“. Po modlitbách a postu na ně vložili ruce a vyslali je k dílu. Poslání tedy Duchem svatým, odešli... Nemůže být nic jasnějšího a nic nás tolík neobviňuje v této otázce povolání a vyslání do služby, jako právě tento text.

My si nemůžeme dovolit podcenit nebo zanedbat službu Ducha svatého. Mnohé evangelické církve dnes naneštěstí vylévají s vaničkou i dítě, když kvůli neshodám v některých

otázkách, týkajících se Ducha svatého, oponují Jeho moc a úlohu v životě věřícího člověka.

My si nesmíme dovolit zapomínat na Duch svatého, protože to je Duch svatý, který odděluje pracovníky ke službě. Duch svatý na prvním místě. Teprve když On oddělí, Církev vysílá. Vložili na ně ruce a vyslali je k dílu ve vědomí toho, že ti bratři byli Duchem svatým povoláni do služby. A potom mohli společně říct, že tito bratři byli posláni Duchem svatým. Tak tomu bylo u Gedeona a tak tomu musí být i dnes u našich pracovníků. Ti, kteří jsou na díle Božím, musí být povoláni a vysláni Duchem svatým. A jaký kontrast ke Gedeonovi je právě Abímelek, který přichází po něm.

Za jakých okolností se však dostal Abímelek k moci? Když čteme Soudců 8,22-23, vypadá Gedeonův nezájem o vládu na první pohled velmi ušlechtilé. Když však pokračujeme dál, nemůžeme se ubránit dojmu, že Gedeon jedná dost pokrytecky. Asi je unaven válkami, politikou a mísou, nepřátelským postojem Efraimských. Vzdává se odpovědnosti, kterou na něj vložil Bůh. Zatouží po odpočinku a pohodlí. Přitom svým postojem vytváří určité vakuum, které se pak jeho smrti ještě znásobí. A tohoto vuaka Abímelek využívá k tomu, aby se chopil moci (Sd 9,1-6). Je to jednání zákeřné, násilné, jednání diktátora.

Jeden moudrý politik kdysi prohlásil: „*Sobectví, které způsobí, aby se vedení dostalo do rukou neschopných lidí, je hříchem především těch schopných.*“ Schopní, nadani, obdarovaní lidé jsou často tak zaneprázdněni svými vlastními věcmi, že na sebe nechájí brát zodpovědnost, a to ani tehdy, když dobře ví, že to od nich vyžaduje Bůh! Na jejich místa nastupují neschopní, nejméně obdarovaní, nejméně moudří a všelijak postižení a poznamenaní lidé. Tento jev můžeme pozorovat jak v národě, tak v Církvi. Tragédie pak vrcholí tím, že ti schopní a obdarovaní se pak dostávají pod vedení, o které se vlastně sami přičinili, a které si pak i zaslouží.

A tak se Abímelek doslavá zákeřně k moci poté, co vyvraždil všechny své rodinné a politické odpůrce. Naživu zůstává pouze

Jótam, nejmladší Gedeonův syn. Jótam je pro nás příkladem statečného člověka, který neváhá veřejně vystoupit proti zjevnému zlu a bezpráví. Jeho veřejná řeč má formu bajky, ve které stromy vystupují jako lidé (Soudců 9,8-15). Věřím, že toto podobenství bylo tehdy všem posluchačům jasné. Co však říká nám dnes?

OLIVA – FÍK – VINNÁ RÉVA. Každá z těchto rostlin se měla vzdát svých vlastností ve prospěch veřejného dobra. Oliva své tučnosti, fík své sladkosti, vinná réva svého moštu - zdroje radosti a opojení. Neradi se vzdáváme vědomí vlastní důležitosti (pýcha), snahy být zajímavý, osobní prosperity, prostoru pro zábavu a osobních zájmů. Klíčovým slovem Jótamova poselství je oběť. Oliva, fík i vinná réva se ptají: „Mám se vzdát...?“ Také dnes nás Pán vyzbízí, abychom se vzdali osobních věcí, na kterých nám tolík záleží. Misijní práce – práce evangelia – byla vždy nerozlučně spjata s obětí.

Dějiny světové misie svědčí o nejvyšší obětavosti prvních misionářů. O těch, kteří mezi prvními přišli z Evropy do Afriky, se vypírá, že když se balí před cestou na africké misijní pole, vezli si veškerý svůj majetek v rukvích. Předem věděli, že tam nechají své životy.

- Manželka George Grenfella zemřela rok po příchodu do Afriky a zanedlouho potom zemřely i jeho 4 děti na neznámé nemoci.
- Alexander MacKay při odjezdu do Ugandy předpověděl, že někteří z jeho týmu se nevrátí. Z osmi jich 5 zemřelo v prvním roce misijní práce.
- Odhaduje se, že 60% prvních misionářů v Africe zemřelo během prvních dvou let práce.

Mohli odjet jen proto, že byli ochotní se obětovat a pevně věřili v nebe. Žili pro nebe, a nikoli pro sebe. Vedení Duchem museli zvestovat Ježíše Krista! Manželka jednoho z anglických hrdinů 2. světové války pronesla před časem toto kritické slovo k dnešní době: „Vždycky jsem byla obklopena odvážnými

muzi. Dnešní problém je v tom, že se příliš mnoho lidí boji smrti.“

5. února 1888 pronesl Spurgeon tato slova v jednom ze svých kázání: „*Miluje Boha ten člověk, který hledí na Ježíše s tmovou korunou, zatímco sám touží po věci slávy? Má snad Ježíš dojít trůnu cestou kříže, zatímco nás ponesou rozjasané davy na rame nou? Nebudeme ve svých představách tak bláhoví! Spočítej náklady, a jestli nemáš na to, abys zaplatil, vrať se ke svému poli, do své dílny, ke svému zboží, a hleď, abys z nich co nejvíce vytěžil. Musíš ti však pošeptat do ucha: „Co člověku prospěje, získá-li celý svět, ale jeho duše utrpí škodu?!*“

Jsme ochotní vzdát se svých práv a nároků, svých vlastních zájmů a cílů, svého po hodí? Jsme připraveni k životu osobních obětí? Obětavý život je daleko těžší v demokracii a ve společnosti ovládané tržním hospodářstvím a konzumním způsobem života. V totalitě jsme neměli co ztratit. Dnes pečlivě rozvažujeme, za co nám stojí práce na Božím díle a důsledný život víry.

Tučnost olivy – sladkost fíku – opojení vinné révy. Osobní důležitost – prosperita – zábava. Ve svobodné, demokratické společnosti je na nás, jak se vypořádáme s Božím voláním do služby. Slyšíme-li Boží volání a jsme k němu hluši, pak pro vás platí slovo: „Sobec tví, které způsobí, aby se vedení dostalo do rukou neschopných lidí, je hříchem především těch schopných.“

Stále ještě žijeme v období určitého va kua, které se postupně vyplňuje. Kdo a cím je vyplní? Když se Bohem obdarovaní a povolaní nebudou chtít ujmout zodpovědnosti, kterou na ně Bůh klade, zaplní jejich místa jiní. V Církvi i v národě. Namísto olivy, fíku a vinné révy nastoupí trnité keře (Soudců 9,14-15), jako byl Abímelek.

Jak to však s Abímelekiem a obyvateli Šekemu dopadlo se dočte v Soudců 9,53-57.

Pán Církve volá obětavé pracovníky, kteří upřímně a nezříšně záleží na stavu Církve. Volá do práce pastýře, učitele, evangelisty, „aby své vyvolené (svaté) dokonale

připravil k dílu služby – k budování Kristova těla“ (Ef. 4,12).

Otakar Vožeh

VZTAH CÍRKVE K VRCHNOSTI V DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI

Samo téma je svým způsobem symptomatické: klademe si tázky, jaký je vzta h církve k vrchnosti v demokratické společnosti, jako by Církev byla nějak mimo tuto společnost. Pro někoho by to možná bylo po hodlné uzavřít se do jakési klauzury vlastního cirkevního prostředí, vlastních hodnot, vlastního slovníku, vlastních aktivit a vlastních vzlahů. Cítíš by se třeba bezpečněji, zvláště pokud by dokázal eliminovat nejen vlivy ze strany tzv. „světa“, ale i ostatních cirkevních společenství. Naštěstí pro nás to ale možné není.

Izolaci Církve, její nemichání se do věci obecných a politických, můžeme i na základě historických zkušeností označit jako ošidnou. V Německu 30. let minulého století došlo k nastolení zrudné a bezbožné nacistické vlády, která prováděla z titulu své moci nepředstavitelné zločiny. Rozpoutala válku, v níž zahynulo mnoho milionů lidí. Žel, že ze strany bratrských sborů nedošlo k rozpoznání právě podstaty osoby „Vůdce“, nacistické ideologie a nacistického státu jako protibozských a nelidských mocností. Sbory se vesměs podřízovaly požadavkům státu, nechály nést odpovědnost za jednání svých členů a neposkytovaly žádné pokyny a pomoc. Tak se kresťané milující Boží slovo velmi provinili.

Už zde chci říci jednu myšlenku, kterou považuji za nesmírně důležitou: angažovanost i neangažovanost jsou v Božích očích hodnoceny dle stejných měřítek. Bůh nás soudí za naše skutky, ale soudí nás i za to, když skutky neděláme. Můžeme se provinít tím, že se někde angažujeme, ale můžeme se provinít i tím, že se neangažujeme. Jakub říká ve svém dopise: „*Kdo umí dobré činit a nečinit, má hřích.*“ Stejně tak Pán mluví o služebníkovi, který s hřívou, jež mu byla svěřena, nic nedělil.

Toho si byl jistě vědom i velký „otec sirotků“ a významný podporovatel misie George Müller, který nelitoval sil a času na to, aby se postaral o ty, kteří to potřebovali nejvíce. Stejně tak bychom mohli jmenovat zakladatele Armády spásy manžele Boothovy či velkého evangelisty D.L. Moodyho, který založil několik škol pro chudé chlapce a dívky. Pro všechny tyto Boží muže a ženy bylo samozřejmé, že se vedle svých duchovních aktivit věnují konání dobrá.

Chceme-li se zabývat místem Církve v demokratické společnosti, musíme si jasné definovat, co miníme slovem „církev“. Nastíníme tři pojetí:

1. Různé křesťanské církve, tedy CB, BJB, CČE nebo KřS.
2. Místní společenství věřících.
3. Jednotlivé věřící.

Začneme od konce: Každý z nás je součástí společnosti. Ve společnosti má každý z nás své role. Jsme občany, zaměstnanci, rodiče... Ve všech rolích uplatňujeme nějak svůj vztah ke společnosti nebo její části, k obci, městu, prac. kolektivu a pod. Jako křesťané bychom měli své role zastávat poctivě a zodpovědně. Měli bychom být dobrými rodiči, dobrými pracovníky, dobrými občany. Vše, co činíme, máme činit jako Pánu, ne jako lidem. Není důvod nebyt ekologickými aktivisty, odboráři, přednosty okresních úřadů, poslanci a ministry. Ne jako křesťané, ale jako občané můžeme a máme být angažovaní všude, kde to je možné. Tvoříme občanskou společnost, jsme její součástí, proto za ni neseme spoluzodpovědnost. Platí pro nás vše, co pro všechny ostatní občany. Znovu podotýkám, i svým neangažováním se angažujeme, neboť svým nekonáním nebráníme zlu či nepodporujeme dobro. Že jako občané máme dodržovat zákony, to mi připadá naprostě zbytečně uvádět.

Uvedu příklad angažovanosti přímo ze života: Mladým manželům v Plzni se narodil chlapec, který při porodu utrpěl takové poškození mozku, že je z natrvalo tělesně i duševně postižený. Tato rodina trpěla tím, že v Plzni neexistuje žádná pomoc pro rodiny s podob-

ně postiženými dětmi. Proto tito manželé iniciovali vznik občanského sdružení, jež intervenovalo na Magistrát a po zastřešení evangelickou Charitou získalo od města objekt a dotace na zřízení denního centra pro postižené děti s kombinovanými vadami. Manželé využili možnosti, které jim poskytuje demokratická společnost, a pomohli řešit svízelou situaci nejen sobě, ale mnoha jiným rodinám. Jejich jednání bylo jednáním politickým a občanským, angažovali se ve správné věci.

Takové osobní angažování se nemusí ale vycházet pouze z osobní situace. V určitých případech může mít dokonce i prorocký charakter. Uvedu příklady dvou mužů, kteří uměli rozpozнат znamení doby. Před oběma se hlučně skláněm a oba bych nám chtěl dát jako vzory. Tím prvním je Nicolas Winton, Angličan, který v roce 1939 zachránil z Protektorátu Čechy a Morava přes 600 židovských dětí, který by jinak byly všechny zahynuly v plynových komorách. Tento muž rozpoznal, jak hrůzný plán mají nacisté se židovským národem a během několika měsíců zorganizoval ohromnou záchrannou akci. Děti odvezl do Anglie, kde se jich ujali anglickí křesťané, tedy opět lidé, kteří pochopili, o co v jejich době šlo. Jedinec způsobil záchrannu stovek dětí. Díky jeho angažování se ve věci, která jej osobně nemusela vůbec zajímat, dnes např. žije a už dlouhá desítka slouží Pánu i u nás známý misionář Tom Graumann, který byl jako tříletý v rámci této akce odvezen z Protektorátu a zachráněn před smrtí.

Druhým příkladem je Přemysl Pitter, muž, který se jako křesťan staral ve 20. a 30. letech o děti na ulici, pro něž vybudoval v Praze tzv. Miličův dům. Během války se se svými spolupracovníky staral o židovské děti, po válce o děti z koncentračních táborů a už v květnu 1945 i o děti německé, které zachráňoval z internačních táborů a z nichž mnohé zachránil před jistou smrtí. Tento muž díky tomu, že se uměl zorientovat v době, v níž žil, a také díky tomu, že se nebál nasadit a angažovat, zachránil mnoho lidských životů. Navíc v těchto dětech jako křesťan zanechal mocné svědectví evangelia.

Jak se ale máme angažovat jako společenství věřících? Zde se nabízí možnost působit v místě, kde sbor sídlí. Proč bychom nemohli spolupracovat s místním dětským domovem? Proč bychom se nemohli v součinnosti s druhými zapojit do boje s drogami? Proč bychom jako sbor nemohli organizovat vzdělávací přednášky, např. o potratech, euthanasii, či náboženském fundamentalismu? Proč bychom nemohli iniciovat např. jednání na městském zastupitelstvu ohledně povinné výuky jóny na místní škole? Tvoříme určitou skupinu občanů a v občanské společnosti se tak stáváme partnerem orgánů státní správy a samosprávy. Proč toho nevyužít pro dobré své i spoluobčanů?

Co bychom měli dělat jako jednota křesťanských církví? Zde je to už větší oršísek. Naše denominace je v celostátním měřítku tak nepatrná, že budeme jen těžko prosazovat cokoli, přestože je legitimní, abychom cokoli, co považujeme za dobré, prosazovali. Je zde však možnost spojit se s ostatními církvemi a své požadavky prosazovat v rámci ERC. Ta je vedle biskupské konference partnerem státu při jednání o čemkoliv, k čemu se církve chtějí vyslovit, ať již jsou to zákony či cokoli jiného. Zatím jsme tuto možnost odmítali a je otázkou dalšího vývoje, zda nedojde i zde k určitému posunu.

A jak je to s tou vrchností a vztahem k ní? Z podstaty demokratické společnosti plyne, že občané jsou si rovní před zákony, mají stejná práva a stejně povinnosti. Vrchnost musí poslouchat všichni stejně, a to v oblastech stanovených zákonem. V okamžiku, kdy by zákony byly v rozporu se svědomím věřících, je zde řada demokratických mechanismů, kterých mohou věřící použít, aby došlo k naprávě. Tepřve po jejich vyčerpání by mohla nastat situace, kdy by budeme stát před rozhodnutím, zda poslechnout spíše Boha nebo vrchnost. V tu chvíli už ale pravděpodobně nepřijde o demokratickou společnost.

A ještě poznámka: Pracují pro rozhlas. Jistě se shodneme v tom, že se jedná o médium s velikým vlivem. Český rozhlas vysílá týdeně řadu křesťanských pořadů. Nejvážnějším

problémem tohoto křesťanského vysílání je, že je velmi málo křesťanů, kteří mají patřičnou kvalifikaci na to, aby mohli pracovat v rozhlasu. S televizí je to stejně. K rozhlasovému křesťanskému vysílání proto můžeme mít mnoho připomínek, ale dokud z našich řad nevzejdou odborníci, kteří budou způsobilí vytvářet kvalitní rozhlasové pořady, jsou naše připomínky pokrytecké. Ze je rozhlas nedilnou součástí demokratických nástrojů i partnerem vládnoucích elit, jejich kritikem, kontroleorem, komentátorem i zrcadlem jejich rozhodnutí, o tom není pochyb. A to nemluví o misijním rozměru věci. Opět zde ale nejde o církev, nýbrž o jednotlivce.

Ukončím otázkou: Stojíme skutečně tam, kde mě chce Bůh mít? Nebo jsem se postavil kamsi do ústraní? Kdo umí dobrě činit, a nečiní, má hřích.

Petr Vaďura

INFORMÁCIE

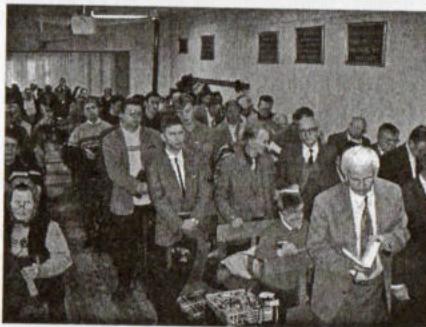
EVANJELIZÁCIE V ZBOROCH KRISTOVEJ CIRKVI BRATOV, V BYVALEJ JUHOSLÁVII

(Báčsky Petrovec, Kulpín,
Stará Pazova a Kisáč)

Milí čitatelia, chceme Vás aspoň veľmi stručne informovať o službe, ktorú sme od Pána prijali a z Jeho milosti mohli uskutočniť. Na pozvanie bratov zo zborov Kristovej cirkvi bratov (KCB), odovzdanie do rúk Pánových, vystrojili sme sa 28. februára 2002 na evanjelizácie v týchto zboroch..

Prijali sme z Božej ruky ako zvláštnu milosť a výzvu takúto službu našim milovaným Slovákom „na dolnej zemi“. Úloha to nebola ľahká ani jednoduchá. Bratia pripravili desať evanjelizačných zhromaždení v štyroch zboroch. Domáci nás prijali veľmi milo a očakávali na zvestovanie evanjelia. Každý deň večer o 18.30 boli zborové miestnosti naplnené poslucháčmi, bratmi a sestrami. Na niektorých miestach (najmä v Báčskom Petrovci) sa už

hodinu pred začiatkom zhromaždenia zišli bratia k modlitebnému stíšeniu. Tam sme Pánovi ďakovali za možnosť zvestovať evanjelium a prosili o vedenie a posilnenie pre službu. Na úvod alebo medzi službami zaspievali mladí krásne duchovné piesne po slovensky alebo po srbsky. Po skončení bola výzva, aby ten, koho Svätý Duch oslovil, prišiel k bratom a tí sa budú s ním modliť alebo odpovedia na prípadné otázky. Vhodnou príležitostou k rozhorovom boli i malé občerstvenia (čaj, káva a koláče), ktoré spravidla pripravili a ponúkali sestry z miestneho zboru.

Nám samozrejme neprislúcha hodnotiť účinnosť zvestovaného evanjelia. Aj keď to boli pre nás náročné dni a osobitne večery, radosť Pánova v srdci a radosť na tvárich prítomných, bola tou najlepšou odmenou. Tak, ako sa nezabúda na prvý osobné stretnutie so Spasiteľom, na prvý „dúšok“ istoty večného života a pokoja, tak sa nedá zabudnúť ani na chvíle, „keď sa rodia“ nové Božie deti. My sme to prezili na evangelizácii v Starej Pazovej. Aby sa dalo aspoň trochu vychutnať to duchovné ovzdušie, uvádzam časť e-mailu, ktorý bezprostredne po tejto udalosti odosial jeden z domáčich bratov na Slovensko :

Ozývam sa opäť, aby som Ti sprostredkoval tú radosť, ktorú sme mohli z milosti Božej prežiť včera večer v zhromaždení v Starej Pazovej. Hned po prichode sme boli pozvaní na krátku návštavu do rodiny Čmelíkových (tam je veľa Čmelíkov), do domu zosnulého Michala, ktorý mal minulý piatok

pohreb. Povedali sme len niekoľko slov svedectva na povzbudenie a na záver našej návštavy radostne vyznal syn zosnulého Vladimír (34 rokov, ženatý): Som v dome smútku, ale sa radujem, lebo dnes ma prijal Pán Ježiš. Potom sme rýchlo išli do zhromaždenia, lebo čas začiatku evanjelizácie súril. Počas nej odznela služba slovom na tému „stratená ovca, stratená minca a stratený syn“ (z Lk 15) s dôrazom na trojčasobnú radosť v nebi, keď sa hriešnik kajá. Už spomínany Vladimír svoje obrátenie vyznal aj v zhromaždení. Po malej chvíľke volala k Pánovi jeho sestra Irena i mama (vdova po zosnulom). Spontánne bola navrhnutá pieseň pozývajúca k Pánovi Ježišovi. Tak, ako sme stáli pri piesni, zostali sme stáť a modlili sme sa viacerí (bratia aj sestry), ďakujúc Bohu a prosiac za upevnenie a ďalší život nášho „novonarodeného“ brata a sestry a za obrátenie ďalších neznovuzrodených prítomných. V tejto chvíli volal k Pánovi aj najstarší brat zosnulého, Ján. Takže zhromaždenie sa pretiahlo až do 21 hod. Už sme sa rozchádzali, blahopriali a objimali sa s obrátenými, a tu nás jeden brat zo zadu miestnosti vyzval, aby sme sa stíšili. Staršia žena - neskôr som sa dozvedel, že je to Čiernochorka - chcela pred zborom vyznať, že aj ona uverila a Pán Ježiš jej odpustil hriechy. Teda spolu 5 nových duší v tomto zborze. Chvála a sláva nech je Pánovi! Nie je to nijakým činom naše dielo. Nám stačí len byť pri tom. Píšem to preto, lebo mám nádej, že to aj vás poteší.

Až po návrate na Slovensko sme sa dozvedeli radostnú správu, že i manželka spomenutého brata Vladimíra Čmelíka prijala Pána Ježiša do svojho srdca. Bratom v domácom zborze i bratom zo zboru v Petrovci, pripadla radostná povinnosť starať sa o tieto nové Božie dieťaťa. My sa teraz radi modlíme za nich.

Cez všetky evangelizačné témy sa niesla jedna úžasná myšlienka. Zástup je v biblickej zvesti najčastejšie prekážkou, ktorá odvádzala pozornosť od Pána alebo dokonca vedome bránila, aby sa človek s Ním stretol. Preto opa-

kovane zneli výzvy: „Milovaní, drahí priatelia, Biblia je pravdivá, neobzerajte sa na okolie, nech vám predsydky nebránia, prijmite teraz Pána. Vyznajte Mu svoje hriechy. On Vás miluje. On Vás k sebe volá.“

Aktívne sme sa zúčastnili tiež na požehnaní, jednodňovej konferencii, ktorú poriadal zbor KCB v Kysáči na tému: *Ovocie Ducha zhovievavost', nežnosť', dobratívost'* (Ga 5:22). Aj v nedelu večer bola posledná evangelizácia doplnená viacerými piesňami mládeži z Kysáča a iných zborov.

Na záver nám nedá spomenúť, že podmenky života aj veriacich ľudí v tejto tak ľažko vojnami skúšanej krajinie sú ľažké, ale sa pomaly zlepšujú. Udivilo nás, ako práve tu Pán požehnáva službu evanjelia prostredníctvom zborov aj Kresťanského evanjelizačného strediska v Báčkom Petrovci. Jeho pôsobenie je zamerané najmä na tri druhy činnosti: rozhlasovú evanjelizačnú službu Kompas, jednorocnú biblickú školu a humanitnú pomoc. Mali sme možnosť zoznámiť sa s niektorými jeho činnosťami aj osobne. To by bolo však tému pre iný článok.

Aj touto cestou odovzdávame srdečné pozdravy od milých bratov a sestier z bývalej Juhoslávie, s ktorými sme mohli rozprávať o svojom Pánovi v našom rodnom jazyku. Aj vás, milí čitatelia prosíme: zapojte sa do modlitebnej služby za Božie dielo v tejto krajinе, ktoré sľubne pokračuje.

Ján Číž a Milan Neklapil

SETKÁNÍ MLADÝCH V OLDRICHOVICÍCH

Ovikendu 17. - 19. května 2002 proběhlo v Oldřichovicích u Třince mezi-sborové mládežnické setkání, kterého se zúčastnilo asi 30 mladých lidí z různých sborů. V sobotu se připojilo i několik vedoucích mládeží s bratrem Vládou Pípalem, kteří se věnovali přípravě mládežnické konference pro rok 2003, koordinaci společné práce i dalších akcí. Zámerem setkání bylo společně se zamyslet nad minulostí a současným vývojem Kresťanských sborů a upevnit tak náš

vztah k církvi, ve které žijeme. Partnerky v dialogu s námi byli bratři Bedřich Kostlán, Jaromír Andrysek a v sobotu též Vláďa Pípal. Diskutovalo se o životě sborů v období totality, o vzniku bratrského hnutí i o současných aktuálních otázkách a problémech, které nás trápí.

Podrobnejší informace najdete na www.krestanskesbory.cz

Petr Slepánek ml. a Pavel Šima

ROZHовор

DEVÄŤDESIATKA BRATA JÁNA GARAJA

Bratia a sestry v Kresťanském zboru v Leviciach si pripomenujú 27. mája 2002 nevšednú udalosť. Starší zboru, brat Ján Garaj sa dožil mimoriadneho životného jubilea, deväťdesiatich rokov. Ešte stále p o s l ú ž i v zhromaždeniach návrhom piesne, modlitbou i krátkym slovom. Zo Svätého písma vieme, že je l'udom vymerané tých sedemdesiat a ak je niekoľko silnejší osemesdesiat rokov. Brat Garaj podľa toho patrí medzi tých nadmieru silných. K jeho jubileu som sa s ním za redakciu Živého slova krátko porozprával.

JK : Brat Garaj, aký je to pocit sláviť deväťdesiatku ?

JG : Nuž, celkom normálny. Nič mimoriadne. Od svojej mladosti kráčam s Pánom Ježišom. On ma doviedol až do týchto dní.

JK : Mohli by ste mi povedať niečo o svojom obrátení sa k Pánovi Ježišovi ?

JG : Bolo by to na dlhšie rozprávanie, ale krátko asi toľko, že prvé oslovenie prišlo, keď

som videl sestru kľačať na kolenach a modliť sa k Bohu. Ona navštiovala v maďarskej Nyíregyháze nedelňú školu a aj mňa pozvala do nej. Tam som sa ako 17-ročný celkom odvzdal Pánovi.

JK : Pamäťate sa na nejaké ľažké chvíle v živote a ako ste ich s Pánovou pomocou riešili?

JG : Ani si veľmi nepamätam. Nech už prišlo čokoľvek: vyhnanie z domu, nalomené zdravie a iné skúšky, vždy mi Pán pomohol preniest sa cez to všetko. Mimoriadnu pomoc mi poskytol v dome známeho brata, profesora Kissu v Budapešti, kde som slúžil niekoľko rokov.

JK : Ked' ste už tak blízko večnosti, tešíte sa na nebo, alebo by vás viac potešil Pánov príchod ?

JG : Keby už Pán prišiel! Ale aj tak sa na nebo teším.

JK : Čo by ste chceli odkázať mladej generácii ?

JG : Aby neváhali otvoriť svoje srdce Pánovi hneď, ako počujú Jeho hlas a verne Mu slúžili.

JK : Ďakujem za rozhovor a želám vám, milý brat, ešte veľa duchovných i telesných sôl až do poslednej chvíle pobytu medzi nami. Nech vám Pán žehná a sprevádza vás.

Zhováral sa Ján Kučera

JAK TO BYLO?

Petr Vaďura žije se svou rodinou a několika spolupracovníky v Tachově. Zde pracuje ako misijní pracovník. Položili jsme mu několik otázek týkajících se způsobu, jakým jej Bůh do této práce vedl.

Jak se stalo, že jsi opustil civilní zaměstnání a stal se tzv. „bratrem uvolněným pro Boží dílo“?

Ihned po svém obrácení jsem cítil, že môj život bude mít smysl pouze tehdy, když jej opravdu naplnu vydám Bohu. Po ukončení vojenské služby, během které jsem uvěřil, jsem nastoupil do zaměstnání. Bylo to v roce 1986

a já jsem byl učitelem v Základní škole v Hronově. Už po nástupu do zaměstnání jsem vedení školy oznámil, že jsem křesťanem. Bylo mi to tolerováno pod podmírkou, že na škole nebudu provádět náboženskou propagandu. Po několika týdnech jsem byl postaven před povinnost podepsat tzv. učitelský slib, který v době komunistické vlády podepisovali všechni učitelé. Bralo se to jako formalita a já jsem to zpočátku bral také tak. Později jsem se ale setkal s učitelem, který slib jako křesťan neodepsal, protože by v něm musel slíbit, že bude vychovávat děti v duchu marxisticko-leninského světového názoru. A ten byl pro něj jako názor ateistický nepřijatelný.

Začal jsem se tedy Boha ptát, zda mám slib podepsat já. Dotázał jsem se bratří ve sboru, kde jsem uvěřil. Vzkázali mi, že slib podepisovat nemám. Stále jsem ale neměl jistotu, protože mi bylo jasné, jaké to bude mít následky. Krátce poté jsem navštívil sbor Církve bratrské v blízkém městě. Kazatel mluvil o králi Sedechiášovi, který znal sice Boží vůli, ale nezařídil se podle ní, protože se více bál lidí než Boha. Kazatel položil shromáždění řečnickou otázku: „*Koho se více bojíme my, lidí nebo Boha?*“ Bylo mi jasné, že já se víc bojím lidí, a to jsem nechtěl. Slib jsem odmítl podepsat. Byl jsem vyhozen z práce a tak začala má dráha života v závislosti na Pánu. Po několika zaměstnáních, v nichž jsem byl pro svou víru šikanován, mi v létě roku 1989 na čtvrtletní bratrské poradě v Praze nabídli, zda nechci nastoupit do pracovního poměru do Křesťanských sborů. Po kratší době jsem na toto povolání odpověděl kladně. Takže jsem v září 1989 nastoupil jako zaměstnanec pražského sboru.

Jak jsi Boží vedení vnímal dál?

Přišla revoluce, do sboru začalo proudit mnoho mladých lidí. Cítil jsem, že mnozí věřící nejsou na takovou situaci připraveni. Byl jsem ve velkém napětí způsobeném starostí a péčí i nové lidi na jedné straně a neustálým vysvětlováním a obhajováním svých postojů a činů bratřím ve sboru na straně druhé. Po čase jsem viděl, že má-li práce pokračovat,

bude lépe, když v Praze vznikne druhý sbor. Myšlenka ve mně zrála delší dobu, modlil jsem se za ní a poté, co mi několik důvěryhodných bratří potvrdilo, že je to možná Boží cesta, jsem ji předložil ve sboru. Od začátku roku 1993 probíhala ve sboru velká evangelizační kampaň, jejímž cílem byl vznik nového sboru. Několik měsíců visela ve sboru na stěně velká plachta, na které byla vyličena celá strategie práce, potřeby i možnosti, jak se zapojit. Na konci bylo velkým červeným písmem napsáno, že naši cílem je založit ve Stodůlkách nový sbor. Ten jsme pak skutečně 2. října 1993 zařídili.

To už jsi, ale zaměstnancem sboru nebyl.

Byl, do konce roku 1993 mě podporoval sbor na Žižkově, ale už rok předtím jsem byl hluboce zasažen příkladem Jiřího Müllera, který žil doslova z víry. Aniž si komukoliv říkal o peníze, dostával od věřících finanční prostředky nejen na svou obživu, ale i na práci se sirotky, které se věnoval. Bůh se tak staral o svého služebníka, který se na něj plně spolehl. Několik měsíců jsem zvažoval, zda bych neměl i já žít takto. Po poradě se svým starším bratrem jsem tento svůj krok učinil. Bez stálého platu tedy žijí bezmála už deset let. Dostávám peníze od věřících, kterým to Pán položí na srdce. Nevyhýbám se ani placené práci, at' už pro rozhlas nebo pro tisk. To jsou ale jen přívýdělky, základ tvoří Boží mzda.

Ve Stodůlkách jsi byl pět let a potom ses odstěhoval do Tachova. Proč?

Sbor byl stabilizovaný, ale já jsem cítil, že jsem tam příliš výraznou osobností. Zdálo se mi, že ostatní bratři brzdí v jejich rozvoji. Pak se seběhlo několik okolností. V létě 1998 mi řekl bratr, jehož si vážím a jenž byl s mou situací i poměry ve sboru dobré obeznámen, že by bylo pro sbor lépe, abych z něho odešel. Současně se vynořil problém s bydlením. Skončil nám podnájem a další nebyl. Původně jsme s bratry ve sboru plánovali vznik dalšího sboru v Praze. Bratři vyhlásili sbírku na nás byt na Černém Mostě. Mimořádem – jako

první do ní přispěli dva starší bratři z mého původního pražského sboru. Ve sbírce se sice vybralo dost peněz, nicméně na byt v Praze to bylo málo, proto jsme se s manželkou po modlitbách a poradě s bratry rozhodli, odejít z Prahy a začít práci někde, kde dosud církev nebyla. Mně už léta ležel na srdci Tachov. Nikdy bych však nepomyslel na to, že se tam odstěhuji. Jelikož ale nepříšel odnikud odjinud výrazný podnět, poslechl jsem toto své vnitřní „puzení“ a odešel do Tachova.

Jak bys tedy shrnul způsoby Božího vedení ve svém životě?

Poznal jsem mnohé. Bylo to skrze Boží slovo, kdy mě Bůh oslovil konkrétním biblickým textem. Bylo to skrze bratry, kdy mi buď přímo řekli, že jim Pán něco pro mě položil na srdce, nebo prostě pouze posoudili situaci a řekli své stanovisko. Zažil jsem také bratrské rozhodnutí mnoha bratří. To bylo tehdy, když jsem byl povolán do služby. Důležité pro mě bylo i Boží vedení prostřednictvím příkladu z historie a samozřejmě znám i to tajuplné vedení Duchem svatým, kdy vám prostě něco leží na srdci a vy víte, že tohle pro vás chce Bůh. Vždy bylo Boží oslovení jedinečné, vždy v něm byl Bůh svrchovaný. Nikdy jsem si nedokázal Boží vedení vnitřit – byla období, kdy jsem se tázal a Bůh prostě mlčel. I dnes se často ptám, proč to a to dělám. Netroufám si to říci nějak suverénně, ale věřím, že ty věci dělám proto, že mě tak vede Bůh.

Děkuji za rozhovor.

Jarek Andrýsek

PŘÍBĚHY STÁLE ŽIVÉ

Mí čtenáři, v této nové rubrice nahlédnete do záznamů starých sborových kronik. Možná víte i vy o příbězích, které osloví i přesto, že jsou hodně staré. Neváhejte a pište.

Příběh první:
Boží ochrana v době německé okupace (1942).

Osobní zkušenost Vincence Diatky (*1908 - 1992).

...Slovo Boží je každému věřícímu jednotlivci svící na každý den a pro každou situaci, která se nám naskytne a do cesty se nám postaví. Tak podobně řekl David: „Z tvých ustanovení (Božích) jsem nabyl rozumnosti, proto nenávidím každou stezku klamu. Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku“ (Žalm 119:104-105). Dále se také naplňují jiná slova žalmisty: „„blahoslavěný ten muž, který už se neřídí radami svévolníků, který nestojí na cestě hříšných, který nesedává s posměvači...ale je jako strom zasazený u tekoucí vody, který dává své ovoce v pravý čas, jemuž listí neu vadí. Vše, co podnikne, se zdaří“ (Žalm 1:1-3). Opakem těchto skutečností a pravd zapísaných v Bibli jsou nevěřici, bezbožní lidé žijící na této planetě vlastní sily.„se svévolníky je tomu jinak, jsou jako plevy větrem zmítané“ (Žalm 1:4).

Tuto zkušenost jsem prožil sám na své vlastní osobě a rodině.

Proto mohu pravdu Slova Božího potvrdit i touto přihodou z nebezpečné doby protektorátu, kdy v době okupace Československa Němci vládli zde Reichsprotektor Böhmen Mähren Reinhard Heydrich.

Psal se rok 1942. Bydleli jsme s manželkou a dvěma dětmi v podkovní světničce 3x3m a to nás majitel domku ještě vyháněl. Jelikož tato světnička byla v podkově, v zimě tam byla zima a v létě nesnesitelné vedro. Měli jsme jednu postel a kočárek, tam spaly obě děti. Žádný vodovod, každou kapku vody musela manželka přinést a zase dolů odnést. Pracoval jsem ve Vítkovických železárnách. Tam, kde jsem pracoval, byl střídavý provoz: ranní, odpolední, noční. Proto když jsem měl odejít do práce na noc, tak z důvodu mého odpočinku manželka odpoledne odcházela s dětmi na procházku. Měl jsem tak klid a mohl jsem se spánkem osvěžit. Dvakrát jsem podal žádost na Ředitelství železáren o přidělení bytu, ale bezvýsledně. Při osobním styku s bytovým referentem vždy zaznělo z jeho úst: Das ist

ausgeschlossen (Vyloučeno). Ale protože jsem jim nedával stále pokoj, tak mne jednou při příchodu do zaměstnání „čekalo“ písemné pozvání na Ředitelství do kanceláře. Když jsem pozvání obdržel, zmocnila se mne divná úzkost. **Předvzest od Pána Ježíše k ostražitosti.** V duchu jsem se modlil: „Pane, bud při mně, ať neučiním něco nemoudrého, chraň mne od chybného kroku nebo nějakého zlého rozhodnutí“. Vstoupil jsem do kanceláře. Úředník se zeptal: „Ty jsi Vincenc Diatka?“ Odpověděl jsem: „Ano“. Další otázka: „Ty máš zájem o byt?“ Odpověděl: „Ano“. Úředník pokračoval: „Poslouchej, přečti si tento list a podepiš!“ Nejprve jsem myslel, že je to dekret na byt. Ale po důkladném přečtení mi přešel mráz po zádech. Bylo tam německy a česky napsáno asi toto: **Zavazuj se, že budu spolupracovat s německou armádou, hájit její zájmy, neprozradím žádná tajemství, která mně budou známa, až do konečného vítězství německé říše. Před podpisem stálo - „Heil Hitler!“ Až nyní jsem pochopil předcházející stav úzkosti.** Bylo to opravdu varování od Pána. Odpověděl jsem úředníkovi těmito slovy: „Milý pane, já jsem člověk věřící v Pána Ježíše, který se stal mým Spasitelem a jako takový chci být přítelem každému člověku jako křestan bez podpisu, skrze který mnozí zklamali“. Úředník rozlobeně řekl: „Tak si pamatuj, nedostaneš nic“ a listinu hodil do zásuvky stolu. Tak opět zanikla naděje na obdržení bytu. Ale přesto jsem byl šťasten, že to tak dopadlo. Ten, kdo podepsal spolupráci s Němcem, měl ze začátku obrovské výhody pro sebe a svou rodinu. Lepší práci, větší potravinové přídely a pod.. Ale trvalo to krátce - asi dva měsíce a potom narukoval na vojnu nahradit padlé německé vojáky. Svým podpisem bych podepsal také zradu na českém národu, stal bych se kolaborantem a uvedl bych sebe a svou rodinu do velikého neštěstí. Celým tělem jsem vnímal Boží ochranu. **Ale tím tomu nebyl konec, byt jsem pro svoji rodinu nezískal, ale přesto jsem byt potřeboval.** S manželkou jsme si řekli: „Všechno zkamalo, půjdeme na kolej v modlitbách, (na tu naší nejvyšší instan-

ci), k trůnu Boží milosti, kde je náš drahý Pán Ježíš“. Prosili jsme Pána o vyslyšení našich prosb. **A On, Pán Ježíš, mně dal tuto myšlenku:** „Napiš o této věci přímo říšskému protektoru Heydrichovi do Prahy“. Psali jsme! Oba s manželkou! Na kolejou! Můj rukopis v češtině nebyl nijak úhledný, ale zato podepřen u trůnu milosti modlitbou.

že u Něj to je jinak. Nespoléhá na vrtkavé štěsti, ale na pevnou a jistou Boží milost, ochranu a lásku.

Vincenc Diatka
Kronika Křest.sboru Ostrava
Z písemnosti zpracoval a upravil Miloslav
Diatka st.

RECENZE KNIH

MODERNÍ KŘESŤANSKÉ MYŠLENÍ

Alister E. McGrath (editor) - Blackwellova encyklopédie moderního křesťanského myšlení, Návrat domů, Praha, 2001, 594 stran, 650 Kč.

Nakladatelství Návrat domů, soustředující se na vydávání publikací z evangelického prostředí, nám již v minulosti přineslo několik velmi zajímavých teologických titulů.

Svým posledním počinem ale opravdu udělalo radost všem zájemcům o teologii a křesťanské myšlení v jeho nejrůznějších podobách a kontextech. **Blackwellova encyklopédie moderního křesťanského myšlení** je pozoruhodnou publikací doplňující český trh o další dílo encyklopédického rázu, po kterém s užitkem sáhnu nejen studenti biblických škol a teologických fakult, ale určitě všichni ti, kteří se chtějí blíže seznámit s názorovou pestrostí světa křesťanského myšlení.

Vytvořit takové dílo není jednoduchá záležitost a tak nepřekvapí, že na encyklopédii autorský spolupracovalo 93 teologů z anglo-

cí doplňující český trh o další dílo encyklopédického rázu, po kterém s užitkem sáhnu nejen studenti biblických škol a teologických fakult, ale určitě všichni ti, kteří se chtějí blíže seznámit s názorovou pestrostí světa křesťanského myšlení.

Vytvořit takové dílo není jednoduchá záležitost a tak nepřekvapí, že na encyklopédii autorský spolupracovalo 93 teologů z anglo-

amerického prostředí a sám editor patří k předním systematickým teologům této oblasti. Smyslem díla je podle autora „poskytnout směrodatný, čitvý a spolehlivý pramen informací všem, kteří se zajímají o hlavní rysy moderního křesťanství“. Slovo „moderní“ je chápáno ve smyslu období západní kultury začínající osvícenstvím v první polovině 18. století. A termín „křesťanské myšlení“ není chápán pouze v úzkém smyslu jako křesťanská teologie, ale jako „celý rozsah obecně ekonomických, společenských, politických, estetických a kulturních křesťanských pochledů na moderní svět“. Autori se rovněž snažili vyhnout konzervativním i liberálním předsudkům, které by ubíraly na kvalitě díla.

Encyklopédie obsahuje 244 hesel, které by se pro lepší přehled daly rozdělit do těchto kategorií.

- 1) **teologické pojmy**, jako např. Bůh, christologie, historický Ježíš, inkarnace, vzkříšení, smíření, zlo a nebo zjevení. Hesla jsou zpracována tak, že přibližují vývoj pohledu a chápání od doby osvícenství přes období neoprotstantismu (Schleiermacher), liberální teologie, dialektické teologie Karla Bartha a končí současnými stále se vyvíjejícími projekty.
- 2) **teologické směry** - např. teologie osvobození, přirozená teologie, dispensacionalismus, narrativní teologie - jsou představeny v historických souvislostech svého vzniku a jsou nastíněny jejich hlavní ideje a osobnosti, které je prezentovány.
- 3) **osobnosti**, které měly vliv na formování křesťanského myšlení - např. John Wesley, John H. Newmann, Karl Barth, C. S. Lewis, Jürgen Moltmann, Albert Schweizer a jiní.
- 4) **filozofické směry**, jež měly vliv na vývoj křesťanského myšlení sledované doby - např. osvícenství, existencialismus, kantovská filosofie aj.
- 5) **hlavní křesťanské proudy** - jako jsou anglikanismus, pravoslaví, římský katolickismus a protestantismus, který je pojed-

- 6) nán zvlášť v Austrálii, Velké Británii, Africe, Kanadě, Německu, Nizozemí a v USA.
- 7) **mimoevropské křesťanské myšlení** - v Číně, Koreji, Indii, Japonsku a v Jižní Africe
- 8) **křesťanství versus islám, judaismus a jiná náboženství**
- 9) **křesťanství a věda** - zde najdeme hesla týkající se víry a vědy, víry a rozumu a vztahu křesťanství k biologii, psychologii, fyzice a sociologii. Každé heslo přináší zajímavý přehled složitých způsobů, jimiž se křesťanství vyrovávalo s pohledy a metodami uvedených disciplín.

U každého hesla jsou případné odkazy na hesla tematicky příbuzná a bibliografie, vesměs anglická a německá, která nebude mít možná pro českého čtenáře velký význam. Je škoda, že české dostupné tituly jsou uvedeny jen velmi zřídka.

Tímto krátkým přehledem témat se snad podařilo nastínit, jak široké pole informací z různých oblastí přináší toto dílo. Rozsah jednotlivých hesel se pohybuje od stručných definic až po několikastránkové eseje o jednotlivých teologických postulátech, hnutích a myšlenkových směrech moderního křesťanského myšlení. Kniha obsahuje i slovníček teologických pojmu a bohatý rejstřík, který umožňuje rychlé vyhledání požadovaného téma.

Blackwellova encyklopédie moderního křesťanského myšlení je vskutku velmi zajímavou publikací a spolu s překladateli je možno ji pokládat za „významný a svým způsobem jedinečný přínos pro současnou světovou teologickou a filosofickou literaturu“.

Nezbývá než vyjádřit přání, aby si tato kvalitní kniha našla cestu do našich sborových knihoven a posloužila mnoha čtenářům k lepší orientaci a k lepšímu pochopení současného křesťanského myšlení.

Pavel Šima

NAŠI OSEMDESATNICI

V bratislavskom kresťanskom zbere ich v letných mesiacoch roku 2002 máme hneď dvoch.

16. júna sa dožíva osemdesiatky **MUDr. Ján Dávid**. Narodil sa vo Zvolene - Môtovci, v rodine malorolníka Jána Dávida. Ten prijal

Pána Ježiša ako svojho osobného Záchrancu roku 1914 pred odchodom do prvej svetovej vojny. O dva roky neskôr tak urobila jeho manželka. Bolo to obdobie začiatkov bratského hnutia na Slovensku. Janko Dávid, ako ho familiárne voláme, sa odozval Spasiteľovi, keď mal 6 rokov. Snívala sa mu vtedy, že Pán Ježiš prišiel pre veriacich a vzal k sebe i jeho rodičov. Jeho nechal tu. Keď sa v strachu prebudil, bežal sa pozriet, či je to pravda. Rodičia tu ešte boli. Janko neváhal a odovzdal svoj život Pánovi. Je mu verný dodnes, aj keď přibudlo chorob a telesných slabostí. Kým vládal, nevynechal ani jedno zhromaždenie spoluveriacich v Bratislave. Tu žil a a slúžil Pánovi aj ľuďom od svojich študentských rokov. Jeho manželka, Marienka, mu bola i je vzácnou pomocou v jeho živote a službe Pánovi aj ľuďom. V zhromaždeniach zboru rád slúžil Božím slovom, modlitbami aj navrhovaním duchovných piesní. Ako lekár sa nezištně venoval všetkým pacientom, osobitne však veriacim. Vždy bol ochotný pomôcť a poslúžiť. Spolupracoval na tvorbe Kresťanského spevnika, sám nadšene spieval v kresťanských spevokoloch a chválil tak svojho Pána. Teraz je už telesne slabý, no jeho duch je stále svieži. Kiež by mu, to vydržalo, až kým dôjde do nebeskej

vlasti., kde spolu zapejeme novú Baránkovu pieseň.

Brat **Anton Opavský** sa dožíva osemdesiatky 10. júla. V mladosti odovzdal svoj život Pánovi Ježišovi a dodnes mu verne slúži.

Pred rokmi ho predišla do nebeskej vlasti jeho manželka Karla. Spolu vychovali dcéru a syna, ktorí tiež patria Pánovi. Brat Tonko, pokiaľ nemusí, nevynechá ani jedno zhromaždenie nášho zboru. Je v ňom známy najmä ako navrhovateľ duchovných piesní. Slúžil však i modlitbami a Božím slovom v domácom zbere i v okolitých kresťanských zboroch. Želáme mu od Pána ešte veľa síl, pokoja i radostí do ďalších rokov v službe Pánu Bohu i ľuďom.

Ján Kučera

SPRÁVY ZO SBOROV

DEVÍNSKA NOVÁ VES

Dňa 19.3.2002 odišla k svojmu Spasiteľovi a Pánovi do nebeského domova naša milá sestra **Ružena Mareková** vo veku nedožitých 90 rokov. Jej život bol naplnený vďačnosťou za to, že i jej sa zjavila Božia spasiteľná milosť, ktorú prijala vo svojej mladosti. Milovala svojho Pána i veriacich. Dokazom toho je i skutočnosť, že na pozemku, kde stál jej dom, v ktorom prežila väčšinu života, bol postavený zborový dom Kresťanského zboru v Bratislave. A ona sa z toho zo srdca radovala. Posledné roky svojho života prežila ako vdova v Devínskej Novej Vsi v láskavej opatere svojej najmladšej dcérie. Odchod k Pánovi Ježišovi bol splnením jej túžby zomrieť a byť s Pánom. Posledná rozlúčka s ňou bola v Bratislave 26. marca za prítomnosti jej naj-

bližnej rodiny, ale i jej duchovných bratov a sestier, ktorí ju milovali.

Veriaci z Devínskej Novej Vsi

HAVÍŘOV

Dne 16.ledna 2001 se stovky lidí, ať už věřících z okolních sborů a shromáždění nebo široké veřejnosti, přišly rozloučit ze zesnulým bratrem Leem Swidrem, kterého Pán odvolal z časnosti a povolal do věčnosti ve věku 52 let. MUDr. Leo Swider působil jako kardiolog v havířovské nemocnici s poliklinikou a svými odbornými znalostmi i svým osobním přístupem k pacientům byl znám a oblíben v dalekém

okolí. Ke shromážděným smutečním hostům promluvil a slovem posloužil br. Vilém Kubie na ml.

Jen půl roku nato, dne 18.července 2001 jsme na poslední pozemské pouti doprovodili bratra Adolfa Swidera, kterého Pán odvolal ve věku 88 let. Následoval tak do vytoužené nebeské vlasti svého syna Lea. Do povědomí nás všechn, kteří jsme jej znali, se zapsal tichým a srdčným projevem života i ve velmi těžkých zkouškách a situacích, kdy jej postupně opustili všichni rodinní příslušníci, rovněž manželka Magdaléna, kterou jsme pochovali v září roku 2000. V jeho domácnosti, v Životicích, se dlouhá léta konala shromáždění pro věřící z Havířova a okolí. Na smutečním shromáždění posloužili slovem bratři Milan Taška a Ota Zabystrzan.

Milan Taška

manželka Magdaléna, kterou jsme pochovali v září roku 2000. V jeho domácnosti, v Životicích, se dlouhá léta konala shromáždění pro věřící z Havířova a okolí. Na smutečním shromáždění posloužili slovem bratři Milan Taška a Ota Zabystrzan.

zesnulým proběhlo dne 23.5. 2002 v obřadní síni olomouckého krematoria. Slovem nám posloužil bratr V. Pípal.

Marie Voráčová

ZEMIANSKÉ KOSTOLÁNÝ

15. marca 2002 povolal náš nebeský Otec do svojho domova brata Emila Podhorského vo veku nedožitých 82 rokov. Náš milý brat prijal Pána Ježiša ako svojho osobného Spasiteľa pred 54 rokmi. Patril medzi tichých a skromných bratov v Kresťanskom zboru v Zemianskych Kostoľanoch. Pokiaľ mu to dovoloval zdravotný stav, nikdy nechýbal v zhromaždeniach zboru. V nich veľmi rád navrhoval piesne, ktoré vhodne dopĺňali vykladané texty z Božieho Slova. Dlhé roky ticho znášal svoju nemoc a pritom rád pomáhal ľuďom v práci, navštěvoval spoluveriacich a s adosťou prijímal kaž-

dú návštěvu v jeho rodině. Jeho miesto v zhromaždení zostało sice prázdné, ale on so všet-

OLOMOUC

Není to ani tři roky, co jsme si na stránkách našeho časopisu mohli přečíst článek k 90.narozeninám bratra Jana Valeriána. Za tu dobu se jeho zdravotní stav zhoršil k úplné bezmocnosti. Pán si ho dne 16.května 2002 odvolal k sobě. Bratr Valerián se narodil dne 11.listopadu 1909 v Olomouci. Po válce se oženil s Marií Havlíkovou a oba v roce 1950 uvěřili v Pána Ježíše Krista. Vychovali spolu v lásku 4 děti. Bratr Jan Valerián byl celý svůj život tichým a pokorným služebníkem svého Pána, a to jak v rodině, tak i ve sboru a v práci. Poslední rozloučení se

zde proběhlo dne 23.5. 2002 v obřadní síni olomouckého krematoria. Slovem nám posloužil bratr V. Pípal.

Marie Voráčová

kými, ktorí nás vo viere predišli do večnej vlasti, hľadí tam už na tvár a slávu nášho nebeského Pána.

Dušan Volár

PODĚKOVÁNÍ:

Milí čtenáři, mnozí z Vás jste uhradili předplatné za tento časopis vyšší částkou, než byla kalkulace. Jsme Vám za to velice vděční, protože situace s vydáváním duchovní křesťanské literatury se dostává do krize. O vydané knihy je jenom velice malý zájem. Proto jsme vděční za každý dar, abychom mohli nastřídat prostředky pro vydání nové publikace. Touto cestou chceme poděkovat všem Vám, kteří jste nám pevnější dar zaslali. Za redakci a vydavatele

Ján Ostrolucký

VYSVĚTLENÍ: Jak to bylo s růžemi?

Vzhledem k tomu, že jsme dostali hodně dotazů k článku „Jednání Mezisborové rady KfS“ zveřejněném ve 4.čísle 2001, chceme se k němu ještě krátce vrátit. V článku je použita citace jednoho z účastníků setkání, který se snažil vyjádřit své bezprostřední dojmy a dopustil se malé nepřesnosti. K diskutovanému předávání růží nedošlo během slavení Památky Páně, ale před ním. Lámání chleba tedy navázalo na vřelou atmosféru vděčnosti za spolubratra, který společně nese těhu služby. Rozhodně nešlo o snahu vnášet cizí prvky do způsobu slavení společného hodu u Stolu Páně, jak si někteří čtenáři mohli předávat růží vyložit.

Redakce

Téma příštího čísla:

Články k tématu příštího čísla „Práce, zaměstnavatel, zaměstnanec“ a ostatní příspěvky zasílejte do konce srpna 2002. Děkujeme.

Redakce

OBSAH

Úvodník

Nové dimenze života

2

Úvahy

Evanjelium – zvest' o pokoji

3

Cukráma

4

Informácie

410 rokov od nar. J.A.Komenského

5

Ulrich Parzany v Bratislavě

5

Třetí let KřS v Havířově

5

Tématické články

Boží vedení a lidské rozhodování

- Jak je prožít? 6

- V příbezech Bible 9

Báseň

Ked' sa tak pozérám

12

Misia

Misijná práca medzi ľudožrútmí

„Je-li vás Bůh tak velký...“ 14

Tématické články

Ludské rozhodovanie versus...

Mezi svobodou a cizím diktátem 19

Úvahy

Ohrožená svoboda

Vztah cirkve k vrchnosti... 21

Informácie

Evanjelizácia v bývalej Juhoslávii

Setkání mladých v Oldřichovicích 27

Rozhovor

Deväťdesiatka brata Jána Garaja

Petr Vadura – Jak to bylo? 27

Příběhy stále živé

Boží ochrana v době okupace

29

Recenze knihy

Moderní křesťanské myšlení

31

Naši osmdesiatenci

MUDr.Ján Dávid a Anton Opavský

33

Správy zo sborov

Ružena Mareková

33

Adolf Swider, MUDr.Leo Swider

34

Jan Valerián

34

Emil Podhorský

34

Poděkování

35

Vysvětlení

35

Za obsah článků zodpovídají jejich autoři.

Vydávají Křesťanské sbory v ČR
a Křesťanské zby na Slovensku
ve vydavatelství A-Alef
Bořivojova 29
701 00 Ostrava

Odpovědný redaktor a adresa české redakce:

Jaromír Andrysek
Okrajová 3, 737 01 Český Těšín
e-mail: ja_andrysek@volny.cz
tel.: 0659/734 794

Redakční rada:

Ján Číž, Ján Hudec, Matúš Koša, Ján Kučera,
Ján Ostrolucký, Tomáš Pala, Petr Vaďura, Jan Vopalecký,
Ľubomír Vyhnaník

Kontaktná adresa pre Slovensko:

Ján Hudec
Partizánska 15, 949 01 Nitra
tel.: 087/741 8212

Grafická úprava obálky a litografie:

fa Lubomír Horňák, reklamní a grafické studio
Štefánikova 4, Český Těšín

Grafická úprava textu a tisk:

Vydavatelství TEBA
Ostravská 130, 737 01 Český Těšín-Mosty

Expedice pro Českou republiku:

Vydavatelství A-Alef
Bořivojova 29, 701 00 Ostrava

Expedícia, administrácia a platby pre Slovensko:

Misijná spoločnosť evanjelia Ježísa Krista
Púpavova 4, 841 04 Bratislava

Administrace pro Českou republiku:

Vydavatelství A-Alef
Bořivojova 29, 701 00 Ostrava
e-mail: a_alef@ova.inecnet.cz
tel.: 069/678 42 69, 069/623 72 61, 0602/552 069

Platby a dobrovolné příspěvky pro Českou republiku:

A-Alef Ostrava, Komerční banka Ostrava
číslo účtu: 81006-761/0100

Vždy je nutné uvést přidělený variabilní symbol odběratele.

Předplatné:

na celý rok 80 Kč + poštovné
jednotlivá čísla 20 Kč + poštovné
Předplatné na další období končí jen písemným
či telefonickým odhlášením v administraci.

Časopis vychází čtyřikrát do roku.
Registrační číslo MK ČR 6480.

ISSN 1210-6526

